SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Išeina kas Ketvergas, Chicago, Ill.

Kaina metams:
Amerikoje $2.00 Į Užsienį $3.00
Prenumerata turi but iškalno užmokėta.

"Kataliko" spaustuvėje spaudinasi visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Kataliką" siųskit prenumeratą arba laiškus sekančiu antrašu:

JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
Published every Thursday at Chicago, Ill.
Subscription $2.00 per Year
To Europe $3.00 per Year

Advertising Rates on Application
Book and Job Printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages.

All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvęstas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 12 Chicago, Ill., 24d. Kovo (March) 1910 m. Metai XII

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1899

Politiškos Žinios.

Rusija

Prieš draugijas.

Ministerių pirmininkas Stolypinas nesenai išlaidė gubernatoriams aplinkraštį, kuriuo juos įgalioja, sulyg savo nužiurėjimo, neleisti kitataučiams (lietuviams, latviams, įgauniams, lenkams ir kitiems nerusams) steigti naujų savų draugijų ir dagi ardyti jau esančiąsias. Štai to dokumento žodžiai:

"Išleidus Viršiausiai patvirtintus Kovo 4 d. 1906 metų laikinuosius įstatus gyvenančių Rusijoje kitaučių draugijoms ir sąjungoms, buvo patėmyta tarp atskirų tautų stengimąsi kulturiskai lavinties ir šviesties, keliant tautiškai politišką susipratimą ir kuriant tam tikslui visą eilią draugijų įviriausiais vardais, kurių siekimas—jungti kitataučius išimtinai savo tautos reikalams aprupinti. Turėdamas viršuje parodytus tikslus, šitos draugijos, be abejo padidina tautų skirstymąsi ir todėl turi buti pripažinta, kad jos grumoja visuomenes ramybei ir atsargai, kaip tat yra išaiškinęs valdomasis senatas visa eilia nutarimų (Paliep. Sėjos 18 d. 1908 m., No 9120 dėl ukrainų draugijos "Prosvita", Rugsėjo 4 d. 1909 m., No. 8397 dėl lenkų draugijos "Osviata" ir kit.). Turėdamas tatai omenėje, aš išrandu negalimu daiktu leisti steigties tokioms draugijoms, pasiremiant Kovo 4 d. pirmuoju šeštojo straipsnio punktu, ir laikau savo priederme perspėti jusų pranašybę, kad apsvarstant bent kokios kitataučių draugijos registraciją, tame skaičiuje ukrainiečių ir žydų, vietinių draugijų prižiurimoji žinyba privalo kas kartas labai išnagrinėti klausimą, ar tokia draugija neturi užsidavusi viršuje parodytųjų tikslų ir, jei tik taip pasirodytų, nieko nežiurint, neregistruoti jų įstatų, aiškiai remianties paminėtais valdomojo senato nurodymais. Šalia to viso jųs privalote dabar rupestingai ištirti jau esančių—jų draugijų veikimą ir kokiame siekyje pasistengti jąs išardyti."

Galima tikėties, kad gubernatoriai po šito aplinkraščio pasirupins parodyti savo darbštumą.

Tai tau ir tikybos laisvė.

Maišyto jungimosi klausimas esąs atimtas iš V. Dumos ir busiąs įteiktas st. sinodui peržiurėti ir, ž i n o m a, pertaisyti, o paskui vėl busiąs įneštas į V. Dumą. Anot laikraščių pranešimų, st. sinodas jokiuo budu nesutiksiąs leisti jungties stačiatikiams su nekrikščionimis.

Bet, stačiatikiai, kas-kartas turėsią maldauti arkiriejaus leidimo. Maišyto gi tikėjimo poros visi vaikai priverstinai turėsią buti auklėjami stačiatikybėje. Einantieji poron su stačiatikiais turėsią prieš jungtuves pasižadėti ir pasirašyti vaikus auklėti stačiatikiais. St. sinodas uždrausiąs stačiatikių šventikams dalinti cerkvės palaiminimus toms ypatoms, kurios nenorėsiančios savu parašu pasižadėti savo vaikų auklėti stačiatikiais.

Tai tau ir tikybos laisvė!

Dumos komisijos.

Biudžeto komisija jau peržiurėjo sąmatas visų ministerijų ir jau padavė Valstybės Dumai patvirtinti 1910 metų valstybės ineigas ir išlaidas įstatymo keliu. Ineigų suskaityta 2 milijardų, 578 milijonai, 927 tukst. ir 362 rublių. Iš tiesiųjų mokesnių suskaityta ineigų 198 milijonai, netiesiųjų — 559 mil., muito — 152 mil., valstybės regalijų — 803 mil., iždo turto — 730 mil., iš nepaprastojo pelno — 12 mil. Išlaidų suskaityta tiek-pat, kiek ineigų: viso labo 2.578.972.462. Iš tų, caro rumų ministerijai išlaidų — 16 mil., Valstybės Tarybai ir Valst. Dumai — 5 mil., vald. sinodui 34 mil., vidaus reikalų ministerijai — 155 mil., pinigyno ministerijai — 423., teisių ministerijai — 74 mil., užsienių minis. — 6 mil., žmonių švietimo ministerijai — 75 mil., kelių min. — 550 mil., prekybos ir pramonės ministerijai — 38 mil., ukio ir žemės reikalų min. — 85 mil., karo minist. — 480 mil., jurų minist. — 79 mil., valstybės skoloms apmokėti — 407 mil., nepaprastosioms išlaidoms 122 mil. ir 10 mil. netikėtųjų reikalų fondui.

Aplink Dumą.

Dumos soc demokratų frakcija nutarė paduoti Dumai paklausą apie neteisėtus Kaukazo dauginimo valdybos darbus. Kaukazo atstovai surinko dabar žinias, kad Suchumo apskrityje dauginimo valdyba paveda ateivių dauginimui tokias iždo žemes, ant kurių iš senų senovės, pačiai vietiniai administracijai raginant, buvo apsigyvenę ingušai ir migrelai. Dabar juos varo laukan, jų turtą naikina, namus griauna. Daug šimtų šeimynų paliko be pastogės, be kąsnelio duonos. Nusiųstieji į dauginimo valdybą prašymai nieko negelbėjo.

Negirdėtos vagystės.

Pereitą sykį trumpai paminėjome apie masonų vagystes Prancijoje. Dabar iš tenai gaunama daug įdomesnių žinių. Prancijos masoniškoji valdžia, paglemžus iš katalikų visus bažnytinius turtus, tikėjosi savo iždą padidinti ir tų visų turtų pardavinėjimui pavedė vienam masonui, kuris parduodamas tuos turtus pavogė kelius milijonus dolerių. Tuo budu nuskriausta netik Bažnyčia, bet ir pati valdžia, užsimanius savo kraštą padaryti betikybiniu.

Tuo vagilium, kaip žinoma, yra Duez. Jau 1901 metais jisai buvo išleidęs 100.000 dolerių valdiškų pinigų, vienok nežiurint to, valdžia netik jo nenubaudė, bet dar paskyrė bažnyčių turtų likvidatorium. Tatai jam ir buvo proga naujomis vagystėmis pasinaudoti. Tan reikalan įmaišyta ir viena moteriškė, regis, Duezo numylėtinė. Jai Duez nupirkęs puikius rumus, be to ji turinti ir banke pasidėjus daug pinigų.

Tas visas dalykas andai pajudinta Prancijos parlamente. Interpeliacijas įnešė socialistų atstovas Jaures ir tautininkas Berrick. Pareikalauta valdžios apie tai paaiškinti, kadangi toji vagystė visą respubliką apdengus didžiausiaja gėda. Kaltinama ir kiti Duezo draugai, kurie podraug viską vogę.

Premieras Briand apreiškė, kad valdžia visą tą dalyką suseksianti ir išaiškinsianti ir kaltininkus nubausianti.

Puikus prižadėjimas ir suraminimas, kuomet milijonai išeikvota. Bet Briand seniau tylėjo, matydamas tas šelmystes.

Bulgarija ruošiasi karan.

Vienon iš Dubnicos (Bulgarija) gaunama autentiškos žinios, kad 40.000 kariuomenės stovi parengta Dubnicoj ir Kostendale, tiktai trimis valandomis kelionės nuo Turkijos sienos. Toji armija turinti tobulą kalnų artileriją, bet turinti taip-pat daug ir lauko artilerijos su sunkiomis Crensoto kanuolėmis. Generališko štabo filija andai uždėta Dubnicoje. Karo generališko biuro valdininkai tai išvažiuoja, tai vėl atvažiuoja. Sofijos draugijiškuose rateliuose viešpataująs sumišimas, kadangi šeimynų jauni sąnariai pašaukta tarnyston. Kariuomenė palei Dubnicą kasdiena mokosi šaudyti ir tose apylinkėse draudžiama privatiškiems asmenims keliauti, kiba tik leidus valdžiai. Tokiuo budu tos visos apygardos pavesta kariuomenei. Ir visi nuolatos kalba, kad su Turkija karas neišvengtinas. Nekurie taippat pasakoja, kad Bulgarija ginkluojasi Kretos reikalams, kadangi Kretos gyventojai yra krikščionįs, tatai norima už juos užstoti, jei Turkija kesintusi su ginklu prieš Graikiją už Kretos reikalus.

Su tais reikalais, regis, Bulgarijos caras nesenai ir Peterburgan nukakęs.

Santaikos svajonės.

Nesenai Vienoje atsibuvo Santaikos Draugijos posėdis, kuriame nutarta įteikti pasaulinę peticiją trečiajai santaikos konferencijai mieste Haaga. Toje peticijoje išdėstytas projektas reikalauja, idant visos viešpatystės, dalivaujančios Haagos konferencijoje, prisižadėtų pildyti visokias "status quo" atmainas kas link neprigulmybės viena nuo kitos ir mestų šalin visokius teritorijų užgriebimus, prisilaikant tvirtai traktatų. Priimta taippat rezoliucija, kuriaja valdžios prašoma, idant jos kuogreičiausiai sušauktų konferenciją su tikslu susekimo "modus vivendi" pasiremiančio ant tarptautiškųjų įstatymų. Tuokart ginklavimai esą but laipsniškai susiaurinami ir galutinai apnuoginti.

Apie tai tik gražu pasikalbėti ir tų kalbų pasiklausyti.

Turkija ir Kreta.

Konstantinopolio "N. F. Presse" korespondentas nesenai turėjęs pasikalbėjimą su karo ministeriu Mahmud Šefked ir paklausė jo, prieš ką išteisybės Turkija ginkluojasi, ar prieš Bulgariją? Ant to Mahmud Šefked atsakė, kad nesą nei mažiausios priežasties ir nesusipratimo Turkijos su Bulgarija. Tatai, tarė korespondentas, prieš Graikiją?

Ant to klausimo Mahmud garsiai atsakė: "Taip yra, jei Kretos gyventojai išdrįs tik pasiųsti savo atstovus į Atenus, kas ženklįs, kad Graikija nori karo ir jis bus".

Italijos dienraščiai praneša iš Konstantinopolio žinią, buk Kretos globėjos viešpatystės Turkijai patariusios Kretą parduoti Graikijai. Bet Turkija, sakoma, tame dalyke nieko neatsakius ir gal neatsakysianti.

Neužderėjimai Rusijoje.

Šiais metais Rusijoje neužderėjimų pramatymas labai užgavęs Rusijos finansų ir politikos ratelius. Pagal žinovų apskaitymų, tarp kitko ir garsaus tame dalyke specijalisto Gribojedovo, Rusiją šiais metais laukia didis neužderėjimas. Tirinėjimai parodė, kad beveik visoj centralinėj Rusijoj ir Siberijoj žieminiai sėjimai beveik visai pražuvę.

Jei tie skaudųs pranašavimai išsipildysią, tatai šiais metais pabaigoje reikia laukti Rusijos išde didelio nepritekliaus, o podraug ir visuotino bado, kuris—kaip žinoma—paskui save tempia politiškų judėjimų santikius.

Karalius Petras keliauja Peterburgan.

"Novoje Vremia" iš tikro šaltinio praneša, kad Serbijos karalius Petras ateinantį pavasarį aplankysiąs Rusijos carą, kuris karalių priimsiąs valdiškai.

Tai bus pirmasis oficijališkas karaliaus Petro priėmimas nuo to laiko, kuomet jis apėmė Serbijos sostą. Ligšiol visi viešpataujanti karalių Petrą ignoravo, kadangi jisai karaliaus Aleksandro ir Dragos žmogžudžių visai nepersekiojo ir jų nenubaudė, bet dar išanų piktadarių rankos priėmė sau Serbijos vainiką.

Ir tik dabar Rusijos caras pirmutinis karaliui Petrui pasidaro nuolankus ir regis tasai caro nuolankumas Serbijai labai daug turės atsieiti.

Velykų Lelija Elfas.

Jei meilė butų kaip lelija" — kaip poetas sakė,
Ištikro tas pundelis savo nešėją pabučiuotų į raudonas lupas.
Jei aš bučiau toji lelija, aš neišlaikyčiau
Ir tuojau pabučiuočiau šį mažą berniuką.

Robertus Love.

Iš Viso Pasaulio.

Nauju Brazilijos prezidentu išrinkta maršalas Hermes Fonseca, kuris tomis dienomis atkakęs į respublikos sostainę Rio Janeiro.

*

Italijos karalius rengiąs iškilmingą puotą p. Rooseveltui, kuris Ryme sustosiąs keliaudamas iš Aprikos. Puotoje imsiąs dalyvumą visi tenaitiniai diplomatai.

*

Buenos Ayres šiemet atsibusianti tarptautiškoji paroda, kurioje dalyvausianti visų viešpatysčių valdovų atstovai. Iš Rymo rašoma, kad Italijos karalių atstovausiąs Abruzzų kunigaikštis ir keliausiąs į tenai šarvuočiu "Roma". Grįštant atgal kunigaikštis regis aplankysiąs Jungt. Amerikos Valstybes.

*

Serbijos karalius Petras, sugrįžęs iš Peterburgo žadąs aplankyti Vieną, kur gyvenanti kunigaikščiutė Chadie, pavaryto nuo sosto sultano ketvirtoji iš eilės duktė. Karalius Petras geidžiąs ją prikalbinti tekėti už savo sunaus, sosto įpėdinio Aleksandro. Jei tas dalykas karaliui Petrui nusisektų, butų pirmas svieto istorijoj atsitikimas, kad krikščionis apsivestų su mahometone.

*

Pereitoj savaitėj Peterburge prasidėjo rabinų suvažiavimas, kurį leido pats premieras Stolypinas. Kongresan susirinkta rabinų iš 40 žymesnių Rusijos miestų.

*

Iš Tokio rašoma: Keli šimtai žvejų pražuvo be jokios žinios kilus audrai distriktų Chiba ir Ibaraki pakraščiuose. Pagalbon valdžia nusiunčius šarvuotį "Takachio". Panašios audros nebuta nuo 1890 metų.

*

Anglijoj politiškoji situacija — labai neaiški. Parlamento atstovai lig Velykų užsilaikysianti ramiai, o tik paskui busią smarkesni susirėmimai. Regis parlamentas busiąs paleistas ir prasidėsią nauji rinkimai.

*

Prancijos pakraščiuose, arti salos Belle Isle, atrasta pražuvęs Holandijos garlaivis "Prinz Wilhelm II". Garlaivis su 52 asmenimis įgulos ir keliauninkų pražuvęs audrose. Jo liekanas vilnįs išnešę ant kranto.

*

Mieste Cherbourge pagaliau atrasta metoda, su kurios pagalba bus galima užbėgti vandens tekėjimui į povandenines valtis. Tasai naujausias budas išbandyta ir buta labai gerų pasekmių. Išradimas laikoma didžiausioj paslaptyj.

*

Berlyne andai vieną vakarą socijalistai padarę net 50 savo susirinkimų, kuriuose buvo apkalbama rinkimų reforma. Paskui atsibuvę didelės demonstracijos, bet kaizerio rumus policija labai saugojusi ir neleidžiusi demonstrantams net prisiartinti.

*

Iš Peterburgo pareina žinios, kad Tolimuose Rytuose laukiama karas, tatai Rusija galvatrukčiais didina tenai savo garnizonus ir ruošiasi tiesti antrą Siberijos gelžkelį. Kuomet antrasis gelžkelis busiąs nutiestas, tuokart ji tenai busianti labai galinga.

*

Graikijos provincijoj Tassali andai užgimę smarkios riaušės, kuomet valdžia atmetus burų atsavinimo peticiją. Mat valdžia atima nuo turkų savininkų dvarus ir juos dalija burams, bet tasai dalijimas esąs labai neteisingas. Riaušių vietovėn pasiųsta kariuomenė, bet tas mažai gelbsti, kadangi kareiviai simpatizuojanti su burais.

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

V. Taryba nesenai patvirtino V. Dumos priimtąjį sumanymą apie Vilniaus felčerių mokyklą. Toji mokykla skiriama Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijoms. Mokyklai laikyti skiriama kas metai 18.000 rub. iš žemiečių mokesnių. Žydai mokiniai priimami 10-tuoju nuošimčiu.

Lenkų savaitraščio "Przyjaciel Ludu" No. 5 buvo, kaip rašėme, konfiskuotas už straipsnį apie Opolės bažnyčią. Dabar toji konfiskata panaikinta.

Girtuokliavimas Vilniuje, kaip galima pastebėti iš Greitosios Daktarų Pagalbos statistikos, paskutiniais laikais auga. Kartais į 2 dienų laiką prisieina važiuoti 3 kartus pas susirgusius alkoholikus.

Miesto valdyba nutarė paskirti žemės gabalą marijavitų kapinėms Kuprijaniškių dvaro laukuose, palei patį Vilnių. Vietą parinks marijavitų kunigas Tulaba su vienu tam paskirtu valdybos nariu.

ALUNTA.
(Ukm. apskr.).

Pereitų metų pabaigoje Aluntos valsčiaus raštinėje, žemiečių viršininkui dalyvaujant, buvo licitacija arba varžytinės, kas paims laikyti valsčiaus pačtą. Anksčiau laikė pačtą žydas Leiba. Jis taip mokėjo apsieiti su rinkikais, kad jie ir dabar vienbalsiai buvo nutarę vėl atiduoti pačtą Leibai už 2.000 rb. metams. Bet nepavyko tai padaryti. Per licitaciją stojo varžyties ir keli ukininkai, kurių vienas, p. Sagatauskas, ir paėmė pačtą už 1.500 rb.

Jau Sagatauskui pačtą paėmus, dar atsirado tarp rinkikų tokių, kurie prašė žemiečių viršininko atiduoti pačtą tam pačiam Leibai už senobinį kainą 2.000 rb., bet nieko nepešė.

Girdėjęs.

VIEKŠNIAI.
(Šiaulių ap.).

Senai jau valstiečiai dejuoja, kad valsčiaus reikalus veda žydas krasininkas piniguočius per valsčiaus raštininką. Valsčius nerimuoja ir stengiasi susekti priežastis daromų valsčiui jeibių. Šiemet, berenkant naujus rinkikus, pasergėjo, kad raštininkas visose seniunijose tyčiomis apleidė susipratusius žmones, o įrašė jam patinkamus. Tai galutinai valstiečius suerzino.

Valstiečių įnirtimas apsireiškė per valsčiaus sueigą Sausio 30 dieną. Vyrai pareikalavo, kad į sueigą ateitų žem. viršininkas. Atėjus viršininkui, visi vienbalsiai pasakė, jie to raštininko daugiau nenorį ir kol jis busiąs, nedarysią sąmotos išlaidų 1910 m. Nurodė tris priežastis: 1) kad raštininkas tyčiomis neužrašė išrinktųjų į valsčiaus vyriją, 2) kad nakties laiku per apgaulę išgavo vaito kandidato sutikimą daryti remontą, ir 3) kad nemoka žemaitiškai. Žem. viršininkas perskaitė cirkulerą, jog raštininką Kauno gubern. skiria ne vyrija, bet žem. viršininkas, ir jaigu raštininkas netinka, tai liepia paduoti skundą ant jo. Valstiečiai atsakė, jog pasiskundus vienam ant vaito ar seniuno, išklausąs jų skundos, o kaip dabar visi susirinkusieji ir visi valsčiaus gyventojai vienbalsiai skundžiasi, tai dar permaža ir nenori išklausyti, liepia ant poperio skundą paduoti... Valstiečiai pradėjo žem. viršininkui nurodinėti raštininko suktybes ir vienas įsikarščiavęs pavadino raštininką vagimi. Žem. viršininkas sustatė protokolą ant to valstiečio. Kaltinamasis po protokolu atsisakė pasirašyti, teisindamosi, kad sakęs ne savo vardu, bet sueigos ir visa sueiga patvirtino jo žodžius. Ir vaitui liepė pasirašyti po protokolu, bet tas, vyrams neleidžiant, taippat nepasirašė. Žem. viršininkas dar kartą užklausė sueigą, ar dirbs išlaidų sąmotą tiems metams; bet vyrai vienbalsiai atsakė, kol busiąs tas raštininkas, sąmotos nedirbsią. Tuo sueiga ir pasibaigė.

Rinkikas Simanas.

TAURAGNAI.
(Ežer. ap.).

Viename senatikių apgyventame sodžiuje atsitiko per vestuves nelaimė. Parsiveždami jaunąją jaunikio namuosna, vestuvininkai rado prie-pat namų "rogatką". Mat, čia yra paprotis, laukiant vestuvininkų užtverti ar vartais užkelti kelią ir neleisti vestuvininkų važiuoti, kol jie neišsipirks, kol neduos pinigų ar degtinės. Norėdami iškirsti "štuką", vestuvinninkai pradėjo šaudyti iš revolverių ir pataikė vienam 18 kos metų vaikinui senatikiui galvon, nuo ko tasai, dar 10 dienų be žado išgyvenęs, mirė. Buvo dar ligonį ir Vilniun nuvežę, bet ir ten gydytojai kulipkos iš galvos neišėmė, nes buvusi labai arti smegenų, užtat ir bijojęs imti. Nors senatikiai visa tai slėpė, bet vaikinui numirus, nebegalima buvo paslėpti. Sužinojo policija, suėmė visus dalyvavusius tose vestuvėse, atėmė iš jų revolverius ir šautuvus ir visus pasodino cypėn. Ligi tardymo, kaip sakė man vienas senatikis, vaikino lavoną palikę grinčioje, visus žmones iš jos pašalinę, uždarę grinčią ir prilipinę antspaudą.

Žmogus.

DUBINGIAI.
(Viln. ap.).

Gal nėra Vilniaus vyskupijoje tamsesnio kampelio, kaip Dubingių parapija. Žmonės tamsūs, girtuokliauja, mušasi. Nors Dubingių parapija lietuviška, bet ačiu anksčiau buvusiems čia kunigams, kurie nemokėjo lietuviškai ir dagi priešingi buvo lietuviams, daugelis lietuvių ištautėjo.

Atkėlus į Dubingius kunigą lietuvį, atgijo truputį lietuviai. Jiems prašant, pradėjo dabartinis klebonas skaityti bažnyčioje evangeliją lietuviškai. Bet tai nepatiko lenkams. Skaitant lietuviškai evangeliją, pradėjo jie daryti bažnyčioje trukšmą, giedoti ne savu balsu. Dabar jie skundžia kleboną J. M. vyskupijos Administratoriui.

Kiek pažįstu Dubingių parapiją, čia reikalinga ne tik lietuviškai evangeliją skaityti, bet ir pamokslą sakyti, nes lietuvių čia yra nemaža. Lietuviai, kaip žinau, gyvena šiuose sodžiuose: Ačkiškiuose, Kreiviškyje, Klinkuose, Čiumbaruose ir Marizuvkoje. Gal yra dar lietuvių ir kituose sodžiuose, bet to aš nežinau.

Vargdienis.

TRYŠKIAI.
(Šaulių ap.).

Žemiečių viršininkas Kuzmin'as, Kaunatavo dvaro savininkas, buvo susitaręs su vietiniais bežemiais ir mažažemiais parduoti jiems savo dvarą ir jau buvo įnešę vyriausybės pinigynan po vieną rankpinigių rublį nuo dešimtinės. Tasai dvaras buvo pirktas iš bauko su skolomis. Apsidžiaugė žmonės gausią čia žemės gan prieinama kaina. Laukia metus, antrus, klausinėja savo viršininko; tasai praneša jiems, jog valdžia neleidžianti. Prašo iš valsčiaus raštininko rankpinigių sugrąžinti, nes jam buvo įduota pinigai išsiųsti vyriausybės pinigynan.

Ir teko tasai dvaras Lydos apskričio (Viln. gub.) rusams. Atsikrausto čia 40 šeimynų ir gauna kiekviena po 20 dešimtinių. Patį rumą atpirko žmonių švietimo ministerija. Žadėjo įsteigti dviklesę ar žemės dirbimo mokyklą, bet, kaip girdėti, ištikrųjų busianti įkurta cerkvinė mokykla, nes ministerinių mokyklų jau ir taip daug esą.

Kugis.

STULGIAI.
(Raseinių apskr.)

Stulgių parapijonai beveik visi lietuviai, lenkiškai kalbančių yra tik kiek dvarininkų, bet ir jie lietuvių kalbos neniekina. Nežinia, kodėl vargonininkas Šimavičius su Ivaškevičium pradėjo giedoti bažnyčioje per Mišias lenkiškai. Pradedant nuo Kalėdų, kas šventadienis per Mišias tik ir girdime lenkišką giedojimą, iš kurio vos kai-kuriuos žodžius tesuprantame, kaip: "niebyło, niebyło Józefa w domu". Kam reikalingas bažnyčioje lenkiškas giedojimas, tiesiok nesuprantama. Visose apylinkės bažnyčiose gieda puikųs chorai, o pas mus — lenkiškai per Mišias nežinia kam giedama. Liudna.

Dušios brolis.

VIEKŠNIAI.
(Šiaulių aps.).

Vasario 6 d. pasimirė Viekšnių klebonas kanauninkas kun. Juozapas Zaleskis. Nabaštikas turėjo 73 metus amžiaus, kunigavimo — 49 metus. Kunigo pareigas pildė: 3 metus kamendorium prie Salantų bažnyčios, 5 metus klebonu prie buvusios vyskupo bažnyčios Varniuose ir 40 metų klebonu prie Viekšnių bažnyčios ir Viekšnių dekonijos dekonu. Sirgo tik trejetą savaičių širdies ir inkstų liga.

A. a. kun. Zaleskis buvo vienamintis su a. a. kun. A. Eidimtu, garsiu autoriumi "Senowes poteraj", tebegyvenančiu kun. Majauskiu ir dar keliais "Senowes poterų" ir lenkystės šalininkų. Persenę, dabartinio lietuvių truso jie nepajėgė suprasti ir trukdė, kur tik galėdami. Ilgainiui apskelbsime įdomesniuosius jų veikimo dokumentus.

PAJUOSTIS.
(Panev. ap.).

Šiomis dienomis buvo aplankiusi mus kaž-kokia "stebuklinga daktarė", kuri ne vien vaistais, bet ir žodžiais gali "gydyti" žmones. Gydanti gi ji nuo rožės ir kitų-kitokių ligų. Už rožės užkalbėjimą ima nebrangiai, tik 25 kap.; už kitų ligų gydymą tai brangiau, tai pigiau.

Šita "daktarė", kaip pasirodo, ne tolima, tai Kulbių sodžiaus burliokė. Tamsųs žmonės, matyt, dar tiki visokiais apgavikais ir neša jiems savo skatikus.

Keistas.

NAUJA VYSKUPIJA.

Dideliausi Sibirijos plotai priklauso ikišiol Magilevo katalikų vyskupijai, kurios vyskupai gyvena Peterburge. Magilevo vyskupija ir bėto plati, ir tolimajai Sibirijai keblu priklausyti prie Magilevo. Taigi ir buvo pakeltas Ryme ir Peterburge klausimas apie sudarymą naujos Sibirijos katalikų vyskupijos. Buvo pasklydęs gandas, buk jau esąs paskirtas ir kandidatas į Sibirijos vyskupus, butent, mųsų viengentis, b. Peterburgo Dvas. Akademijos profesorius, Taškento klebonas kun. J. Pranaitis. Kiek teisingas buvo tasai gandas — nežinia. Dabar tik "Dz. Petersb." praneša, kad Sibirijos katalikų vyskupija tikrai greitu laiku busianti įtaisyta. Vyriausiuoju vyskupijos miestu busiąs Omskas.

SKUODAS.
(Telš. ap.).

Nuo keliolikos metų vietiniai latviai baptistų tikybos turėjo pasisamdę paprastus namus, kur šventadieniais susirinkdavo pasimelsti; dabar vietinė policija tuos namus uždarė; baptistai, likę be maldos namų, mėgino susirinkti tolimame S. sodžiuje melstiesi, bet ir čion policija įsimaišiusi, ir kaip girdėti, ne vien tų namų savininkas, bet ir dažniau tuos namus lankiusieji busią patraukti atsakomybėn, neva už slaptų susirinkimų darymą.

Tr.

BRASLAVAS.
(Ežer. ap.).

Daugumas mųsų apylinkės žmonių, kokių ten agentų pavilioti, praeitais metais išsipardavę savo mantą ir žemę, išvažiavo į Tomską; ale svetimos duonelės greit prisivalgę, pradėjo pulkais grįžti atgal; pagrįžę ėmė bylinėties su tais, kuriems savo žemes pardavė Šia tau pelnas ir laisvė svetimame krašte ir nauda tėvynei iš jų pagrįžimo! Žmonės sąžiningesnieji to nedaro, tik kenčia susispaudę ir keikia savo agentus. O daug yra tokių, kurie visa pardavę, išvažiavo be žmonų, žadėdami jas tenai nusigabenti vėliau; o dabar, praleidę savo menkutį turtelį, nei patįs negali pagrįžti, nei savo pačių nusikviesti. Šitų žmonių nepasisekimas tegu visus lietuvius persergsti. Atminti reikia, kad tenai yra gera, kur mųsų nėra, arba kur mųsų nėra, tenai veršiai midų geria.

Braslavietis.

KAUNAS.

Vasario 10 d. "Zitos" draugijos delegatės, p. Vaitkevičienei vedant, nuvyko pas J. M. vyskupą Cirtautą prašytų lietuviškų pamokslų Katedroje užgavėnių dienomis. Mat, Žemaičių Katedroje užgavėnių laiku yra sakomi tam tikri pamokslai prie išstatyto šv. Sakramento tik lenkų kalba. Matyt, dvasiškųjų vadovų manoma buvo, jog lietuviams tais laikais visai nereikalingi pamokslai. Jų apsirikta. Lietuviai patįs jau ėmė prašyte prašyti pamokslų. Ir vyskupas pripažino jų prašymą teisingu, nors įvesti lietuviškuosius pamokslus gret lenkiškųjų dar nepriežadėjo; esąs tai naujas dalykas, reikią pasitarti... O tų visų tarimosi pasekmės mums kauniškiams labai gerai žinomos. Į kiekvieną mųsų prašymą patenkinti dvasiškuosius mųsų reikalus — visuomet žadėta pasitarti. Na ir tariasi... Skurdu darosi širdžiai, priminus mųsų su lenkais tautinius santykius, kad ir bažnytinėje srityj. Jei jau žemaitis vyskupas, Žemaičių vyskupiją rėdydamas, bijo pakelti balsą vardan teisybės, kad aprupinus dvasiškus savo avelių reikalus, tai ką ir bekalbėti apie kitas vyskupijas.

Kaunietė.

PANEVĖŽYS.

Prie pat tilto per Nevėžį į Smėlynę kertama ledai toj vietoj, kur paprastai eina žiemos kelias. Andai vienas mokinys buvo įlekiąs eketėn, bet išsigelbėjo. Aną dieną buvo įkritusi eketėn viena skalbėja, bet ir ją, ačiu Dievui, suspėjo ištraukti. Vasario 8 d. grįždama iš prieglaudos mokyklos mokinė, norėdama greičiau pareiti miestan, nėjo per tiltą, bet per upę. Prie-pat maluno, kur labai sukasi vanduo ir plonas ledas, pasmuko ji paledėn. Malunininkas šoko jos gelbėti, bet ir patsai pradėjo skęsti. Subėgo tečiau žmonės ir abudu išgelbėjo. Pagirtinas malunininko-žydo darbas: patsai nesigailėdamas gyvybės, puole gelbėti kitą. Vasario 9 d. įkrito paledėn, patsai ledų kirtėjas, kurį visą kruviną ištraukė kiti iš po ledo.

Ledas visai ne vietoj kertama, nes ten pats žmonių per upę ėjimas ir vaikų čiužinėjimas. Dėlto ir atsitinka nelaimės. Kasmet toje vietoje bent vienas-du nuskęsta. Tėvai turėtų savo vaikams užginti eiti per upę, nes yra tiltas.

Panevėžio miesto daktaru paskirtas Andrzejevskis.

S. Z.

TRUSKAVA.
(Panev. ap.).

Vietiniai kunigai: Babrauskis ir Rakauskis, buvo įtaisę parapijinį knygynėlį. Už tai patraukta abudu atsakomybėn. Teismas, pripažinęs, kad nors jie ir sąžiningai darę, bet vis dėlto be vyriausybės leidimo, nubaudė abudu 5 rb.; dar prisiėjo liudininkui 2 rb. 75 kap. užmokėti.

Kiek laiko praslinkus, sumanyta įsteigti Truskavoje "Saulės" skyrius. Paduota įsteigėjų sąrašas, tarp kurių ir abiejų minėtųjų kunigų pavardės buvo. Gubernatorius, gavęs tą sąrašą, kreipėsi į antstolį, užklauzdamas apie paduotųjų sąraše žmonių ištikimybę. Šis pranešė, jog visi ištikimi. Už tai gubernatorius papeikė jį, nes pranešdamas apie ištikimybę, neteisingai pranešęs, kadangi tarp pasirašiusiųjų esą du kriminalinio teismo teistu ir 5 rb. bausmės užmokėjusiu.

R.

STAKIAI.
(Ras. ap.).

Vasario 5 d. rytą prie Stakių rasta ant pievos užmuštas žmogus. Tą naktį miestelin buvo daug atėjusių iš girios darbininkų; visi jie girtuokliavo, paskui pradėjo tarp savęs mušties ir vieną užmušė. Iš užmuštojo atėmė užmušėjai daugiau, kaip 30 rb. Kaikurie kaltininkai jau suimti.

G.

"V."

D-ras K. Grinius.

DIFTERITAS.

(Iš "Sveikatos").

(Pabaiga).

Atskirti difteritas reikia ypač nuo skarlatinos. Dažnai todvi ligos neatskiriama.

Atminkite, kad skarlatina sergant kunas išbertas; difteritu-gi sergant kunas grynas, neišbertas. Gomurio išgedimas ir prie vienos ir prie kitos ligos gali buti lygus. — Kita liga, kurį ne visuomet lengva nuo difterito atskirti, tai paprastas šalinių (migdolų) uždegimas. Mat šitai ligai užėjus esti irgi ant šalinių gelsvi plėmeliai, didelis kuno karštis, gerklės sopėjimas. Tik prie jos tie plėmeliai esti smulkųs, nesusilieję į vieną, išrodo lyg žvaigždutės. Difterito-gi plėmai buna platųs, tankiai susilieję išvien.

Bet paprastas žmogus geriausia padarys, kad radęs ligonio gomuryj šiokius ar tokius plėmelius nelaukdamas tuojau prie gydytojo kreipsis.

Kas daryt difteritu apsirgus? Tai yra liga užsikrečiama, daugiausia kimba prie vaikų. Iš to išeina, kad visi sveikieji vaikai, ypač nepersirgę dar difteritu, reikia tuojau nuo ligonio visiškai atskirti, idant nei mažiausių susinešimų nei per žmones, nei per daiktus neturėtų. Tuojau taipogi nei valandos nesivėluojant šauktis gydytojo pagalbos. Kuo anksčiau bus pagalba, tuo daugiau vilties, kad ligonis pasveiks. Nereikia leisti prie ligonio bereikalingiems žmonėms lankytis.

Jei atskirti sveikų nuo ligonio negali, tai reikalinga atsidėjus daboti, ar nepradėjo jau kuris iš sveikųjų sirgti. Čia gana jau menko karščio, nesmagumo, neramumo kudikio, kad tuojau žiurėti gomurio ir prie gydytojo kreiptis. Dar primenu, kad viena diena ligos praleista, jau daug čionai sveria.

Kaip gydo nuo difterito? Kokia 15 bus metų, kaip atrasta tikri nuo difterito vaistai. Tai yra toksai skystimas, kurį daktarai leidžia difteritu sergantiems po skura. Kas tai per skystimas, prie pabaigos pakalbėsime. Nuo to skystimo išradimo difteritas pasidarė išmintingiems žmonėms nebaisi liga.

Nereikia tik laukti, iki ims ligonį troškinti, bet pačioj ligos pradžioj bėgti prie daktaro.

Jei jau difteritas užėmė gerklę ir ligoniui sunku pasidarė kvapas atgauti, tai ir tuomet anie vaistai dažnai dar duoda pagalbą. Tokiuose atsitikimuose daktarai dar ir kitokiais budais gali pagelbėti. Į gerklę iš vidaus per burną įstato tam tikrą triubelę (dudelę), per kurią ligonis gali liuosai sau kvėpuoti. Kartais prisieina net prapiaut kvėpavimo stemplė išviršaus, idant ligonis neuždustų negaudamas oro. Tokiu budu ligonis nuo oro stokos neužtrokšta ir gali pasveikti. Prapiauta stemplė toliau užgyja.

Užlaikyti ligonis reikia švariai, didžiausiame, šiltame kambaryje Rankos, veidas reikia kasdien prausti šiltu vandeniu su muilu. Skalbiniai (marškiniai) ir patalas reikia bent kas 3 dienos mainyti. Valgis turi but lengvas, kad gerklės neėstų. Geriausia pienas, kruopos, košės, sriubos, kiaušiniai. Iš vaistų be daktaro žinios ne labai kuo galima naudotis. Burnai ir gerklei plautis galite imti borarugštį (acidum boricum), atmiešdami arbatinį jos šaukštuką stiklinėje virto vandens. Tai galima duot tik tiems, kurie moka nerydami gerklę gargaliuoti. Kas to nemoka, tam reikia čiršknyaite (špricu) kokius 3 kartus kasdien burna išvalyti. Išviršaus pažandės gera yra jodina tepti, iki skura pakenčia. Taippat neprošalį bus šlapias kompresas nuo ausies iki ausei padaryti. Beto, difteritu sergant ne kartą pasidaro vidurių užkietėjimas. To reikia neužmiršti ir, jei taip butų, tai tuojau reikia viduriai praliuosuoti. Tam galite duoti ricino aliejaus 1 — 3 arbatinius šaukštukus, žiurėdami pagal ligonio didumą, sennos ankštukių arbatos (5 ankštukės pusė stiklinės verdančio vandens užpiltos, duot gert iš arbatos vietos, galima su uogų skystimu). Vidurius dar lengvai praliuosuoja įpiltas į užpakalio žarną drungnas vanduo per tam tikrą prietaisą, levativa arba irigatorium vadinamą. Taippat vidurius praliuosuoja įstatyta į užpakalio žarną glicerino žvakutė; perkasi aptiekoje; kaip su ja apsieiti, reikia perkant pasiklaust aptiekoje.

Ligai pasibaigus ligonio kambarys, drapanos, skalbiniai, indai ir visi kiti daiktai buvusieji prie jo reikia kuogeriausiai iščystyti: išvėdinti, išvirinti, išplauti; menkniekiai (šiaudai, skurliai) sudeginti.

Difterito bakterijos dar ilgai gali gyvuoti ir užkrėsti sveikus žmones. Patėmyta, kad pas pasveikusius vaikus skrepliuose, snargliuose ir abelnai burnoje ir nosyje dar ilgai esti gyvų difterito bakterijų. Išeina, kad pasveikęs ligonis gali dar ilgai kitus užkrėsti. To irgi neverta užmiršti.

Čiepijimas nuo difterito. Jei įleisti anų nuo difterito vaistų sveikiems vaikams po skura, tai pasirodo, kad toksai pačiepijimas apsergsti per keletą savaičių (nedėlių) nuo difterito, nors tuose namuose ir sirgtų kas ta liga. Kas difteritui namuose pasirodžius negali tikrai prašalinti sveikųjų vaikų nuo ligonio, tam naudinga butų duoti sveikieji pačiepyt, ypač jei toli daktaras gyvena. Kam daktaras arti, tas visados gali jį greitu laiku parsikviesti pas naujai apsirgusį ligonį.

Apie vaistus nuo difterito. Senai jau žinoma yra, kad vieną kartą difteritu persirgęs antru-kart labai retai ta liga apserga. Tat parodo, kad kune pasidaro koki tai skystimai, kurie, taip tariant, atremia įėjusius į kuną difterito nuodus. Difterito bakterijos nors ir užpuola ant žmogaus, bet jis tada jų nebijo. Daktarai ėmė ieškoti, ar negalima surasti ir padaryti tų vaistų, kurie atremia, naikina difterito nuodus. Kada surado difterito bacilas, tat pamažu priėjo ir prie vaistų nuo difterito. Sutaisytus iš difterito bacilų nuodus leidžia sveikam arkliui į kraują. Arklys suserga. Pasveikusiam arkliui vėl leidžia į kraują tų nuodų daugiau. Vėl arklys suserga. Taip daro, iki arklys pradeda tų nuodų visiškai nebijoti, nors ir daug daugiau, neg pirma, jam jų įleistum. Kas-gi dabar arkliui atsitiko? Aišku, kad jo kuno skystimuose pasidarė vaistai, kurie naikina difterito nuodus. Dabar tik liekasi nuleisti tokiam arkliui kraujo, atskirti kraujo skystimas, supilstyti į tam tikras bonkytes ir vaistai nuo difterito yra.

Tam tikros įstaigos, vadinamos bakterioliogijos institutais, dideliuose miestuose nuolatos dabar dirba tokių vaistų aibes ir siuntinėja į visas šalis. Jie parsiduoda visose aptiekose ir kiekvienas daktaras gali jų įleisti difteritu sergantiems po skura. Pagelba nuo tų vaistų, ypač pradžioj ligos, matoma labai aiškiai. Į 12 — 24 valandas po tų vaistų įleidimui ligonis ima iš ligos taisytis.

Baigiu. Difteritas pasidarė išgydomas. Reikia tik apsižiurėt, kad neužvilkinti gydymo. Kas laiku pažins difteritu sergant ligonį ir laiku kreipsis prie gydytojo, tam difteritas nebaisus dabar! Tat rupinkimės, kad nei vienas mųsų ligonis ta liga nemirtų!

Iš Lietuviškų Dirvų.

Rochester, N. Y.

Pratrukus smarkiam šalčiui ir apsireiškus šiltesnėms dienoms, pas mus ir darbai pagerėjo. Taigi tuojau visur pareikalauta daugiau darbininkų, o ir dabar anų reikalaujama. Apylinkės farmeriai šimtais ieško darbininkų ir moka mėnesiui 25 lig 40 dol. ir su užlaikymu. Bet lietuviai nelabai linksta prie darbų ant farmų. Net ir tie katrie nesenai atkeliavę iš Lietuvos, noriau apsiima skurdžiau buti, by tik gyventi mieste. Kad tuo tarpu ant farmų tokiems naujiems atėjunams—puikiausioji prasigyvenimui pradžia, kadangi netik galima susirinkti sau skatiko, bet dar galima gerokai apsipažinti su angliškaja kalba, pramokti kalbėti, o mokant šio krašto kalbą ir miestuose tuokart butų laimingesnis gyvenimas.

Čionai statoma naujos dirbtuvės, taigi ir darbininkai pageidaujami. Ir nestebėtina, kad šitas miestas taip sparčiai pradėjo augti. Pirm penkių metų čia gyventojų buvo nedaugiau 180.000, o dabar skaitoma jų 230.000.

Čionai žiema, kas teisybė, esti labai šalta, pertat ir sunki, bet vasara—tai tikrai gražybės, nes buva vėsi, todėl ir darbininkams leista puikus atsilsis vėsiomis naktimis. Tą vėsumą miestui regis suteikia arti gulintis ežeras Ontario, paskui daugybė miesto gatvių pašaliais medžių. Lietuviai jei čia sykį apsigyvena, tatai į kitur nenori traukties. Jei katras jų į kur ir iškeliauja, tuojau vėl atgal sugrįšta.

Ir negalima vietinių darbų peikti, nes darbininkas, dirbdamas vienoj vietoj metus arba du tankiausiai prisidirba 15 dol. savaitėje ir tuokart mielai apsiima ant vietos gyventi.

Parapijos reikalai stovi šeipsau vidutiniškai. Sakoma, tuojau bus pradėta muryti nauja bažnyčia, tik regis lietuviai su aukomis parapijos reikalams labai skupūs.

Lietuvių verteivių yra tik du saliuninku ir Juozas Rickis užlaiko viešbutį (hotelį) po numeriu 781 Clifford ave. Kitokių verteivių nėra, o nėra jų todėl, kad niekas "biznių" nepradeda. Kadangi čionai yra didis burelis lietuvių, taigi ir verteiviai butų labai reikalingi.

Skirpstynas.

South Boston, Mass.

Čionai papildė saužudystę garsi lietuvė laisvamanė ir socijalistė Ona Baronaičiutė. Nusibodo jai šis žemiškas gyvenimas, tatai užsidarė kambaryj, atsuko gazą ir tenai aną atrado užtroškusią.

Na, koks gyvenimas, tokia ir mirtis. Bet negana to. Prieš nusižudysiant palikus testamentą, idant jos lavonas butų krematorijoj sudegintas. Vietiniams laisvamaniams to tik ir tereikėjo. Dar visai nesustingusį lavoną nugabeno į krematoriją ir viską paleido su dumais.

Tiek to. Bet "Keleivio" redaktorius, kuris pasakęs krematorijoj net prakalbą, andai parašė Baronaičiutės atminčiai ilgoką straipsnį ir apraudojo savžudės likimą. Tik gaila, kad nepasakė, kam ji taip padarius ir su kokiuo tikslu.

Kaip žinoma, numirusių neprideria peikti, bet šis atsitikimas nevertas nei pagyrimo, kadangi Baronaičiutė nesidarbavo tautos labui, bet tik laisvamanystei ir socijalizmui buvo pašvenčius savo spėkas.

P. M.

East Chicago, Ind.

Čionai lietuvių gyvena vidutiniškas burelis, arti poros šimtų, bet jų apsišvietimas labai prastas. Laikraščius ir knygas retas kuris skaito, o liuosesnį laiką kuone visuomet apverčia saliunuose. Čia esama dar ir tokių mųs brolių, kurie gėdijasi savo prigimtos kalbos. Vadina save svetimtaučiais, greičiausiai bet plakasi prie lenkų ir namuose net lenkiškai kalbasi. Nebutų pikta, jei tie puslenkiai nors mokėtų lenkų kalbą, bet dabar nieko nemoka, o statosi "šlėktomis", didesniais net už bajoriją, kuri prapyškino savais laikais savo tėviškę.

Nesmagu tat ant širdies darosi, kad šiame laisvės krašte mųsų broliai gyventų svetimoje įtekmėje.

Laikas lietuviams išbusti ir prasitrynus akis pasižiurėti, kokiais keliais jie vedami.

Aug.

Peabody, Mass.

Čia lietuvių randasi daugybė, tarp kurių esama visokių. Kadangi apšvietimo jie beveik visai nepažįsta, tatai ir savo gerais darbais nesirupina. Laisvą laiką prasėdi saliunuose.

Laikraščių čia ateina: "Kataliko" 1 egz., "Keleivio" 1 egz., "Vien. Lietuvninkų" 1 egz., "Lietuvos" 1 egz., paskui dar ateina po 1 egz. "Tėvynė", Kova' ir "Saulė".

Mažiukas.

Iš straiko Philadelphia, Pa.

Paveikslas perstato straikuojančių tramvajų konduktorių ir motormonų atstovą, kuris nukakęs New Yorkan rinkti aukas kovai su tramvajų kompanija. Tokie atstovai aplanko ir kitus miestus, maldaudami sau pagalbos.

Straike tuo tarpu neįvyko nei kokios permainos. Andai norėta taikinties, bet straikieriai griežtai pareikalavo, kad jie su savo reikalavimais visai nenusileisią.

Pereitoj subatoj straikeriai socijalistų pakurstomi buvo užpuolę važiuojančius tramvajus, apkulę vieną policijantą ir kelis straiklaužius. Bet atkakus policija puolėsi ant jų su buožėmis ir daugybę sužeidė, o paskui jų 12 dar suarešta vo. Straikeriai pramatę sau nepasisekimus, todėl kituose miestuose ieško sau pagalbos.

Darbas ir Kapitalas.

Wilkes-Barre, Pa. Baisi gazo ekspliozija anglekasykloje No 5 "Lehigh & Wilkes-Barre Coal Co." atėmė gyvastį 7 anglekasiams. Tuojaus po plyšimo kiti anglekasiai puolėsi gelbėti savo draugus, bet rado tik užverstus žemėmis ir anglim jų lavonus. Priežastimi ekspliozijos buvo tas, kad anglekasiai tose kasyklose neturėjo apsaugojamų lempų. Šeši jų paliko pačias su vaikeliais našlaičiais.

Detroit, Mich. Prie gelžkelio iš Detroit į Ann Arbor randasi miestelis Howell, kuris trumpame laike labai pakilsiąs. Pora metų atgal bekasant šulinį ten užtėmyta besant kerosino ir naturališko gazo. Dabar aplinkiniai ukininkai sutvėrė sąjungą, kuri pradės naudotis tomis žemės gerybėmis. Kadangi miestelis randasi prie gana gilios upės Shiawassee, tat greitai galės pakilti, ir tukstančiai darbininkų ras užsiėmimą.

Cherry, Ill. Kompanija Chicago, Milwaukee & St. Paul, kurios anglekasyklose nesenai žuvo suvirš 300 anglekasių susitaikė be teismo su našlėmis ir našlaičiais žuvusių kasyklose anglekasių, apsiimdama išmokėti pagal čionykštį budą trigubą metinį anglekasio uždarbį. Kadangi metinis anglekasio uždarbis apskaitoma po 600 dol. metams, tat kompanija atmokės po 1800 dol. už kiekvieną žuvusįjį. Nekurios našlės buvo jau susitaikę su kompanija už 800—1200 dol. Bet dabar advokatai stengiasi priversti kompaniją damokėti ir aniems iki 1800 dol. Prie išmokėjimo bus ir konsuliai tų viešpatysčių, iš kurių paėjo užmuštieji, nes ten žuvo daugiausia svetimžemiai. Po kiek aukų gaus našlaičiai nuo Raudono Kryžiaus draugijos, kuri rinko tam tikslui aukas, dar nėra žinoma.

Trenton, N. J. Kompanija Trenton street Railway Co. sulaikė visus tramvajus, bijodomasi, kad straikeriai nesunaikintų jų. Miesto majoras pranešė kompanijai, kad jaigu ji neleis tramvajų, tai turės užmokėti bausmės po 50 dol. už kiekvieną valandą, o nepildant to, miestas atims tramvajus. Taip yra nutarta miesto valdininkų.

AMERIKOS ŽINIOS.

Prezidento proklemacija.

WASHINGTON, D. C. Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Taft išleido andai į Amerikos gyventojus proklemaciją, kuriaja kviečia visus, idant jie ateinančiame gyventojų surašyme enumeratoriams suteiktų apie save teisingas ir tikras žinias. Ant kiekvieno enumeratoriaus klausimo reikia duoti tikras atsakymas, kadangi kas to nepadarysiąs, busiąs baudžiamas. Taippat kiekvienas gyventojas priverstas enumeratoriui pasakyti apie savo turto padėjimą, tikrasias skaitlines, kadangi ir už tai gresiantis nubaudimas, jei butų susekta netikrumas. Prezidentas ant galo priduria, kad apie turto stovį patyrimas neatsineša prie mokesties pakėlimo, bet tas reikalinga žinoti, kaip šis kraštas yra turtingas.

Nori padidinti laivyną.

WASHINGTON, D. C. Piliečių lyga vardu "Navy League" prašo kongreso, idant tasai padidintų Amerikos laivyną ir idant tasai laivynas butų didesnis už laivynus Anglijos ir Japonijos. Iš visų krašto pusių esą siunčiama kongresan laiškai, kuriuose prašoma padidinti kariškas laivynas, nes tik su dideliu laivynu Amerika tegalėsianti ateityj apsisaugoti pavojaus. Mat, kaip Anglija, taip Japonija savo laivynus didina, tatai yankesus ima didelė baimė.

Peary ignoruojamas.

ATLANTA, GA. Valstybės Georgia gubernatorius Brown ir miesto Atlanta majoras Madox atsisakę andai šiaurinio žemgalio atidengėją Peary perstatyti savo piliečiams ir jo vardan rengti iškilmingasias puotas, kokios visuose miestuose rengiama. Gubernatorius Brown sako, kad Peary neprirodęs savo tos kelionės prie žemgalio ir todėl esąs tiek vertas, kiek pats d-ras Cook, kuris visą svietą apjuokino. O majoras vėl sako, kad Peary į Atlanta pribuvęs tiktai pinigus rinkti, tatai nėra reikalo jis iškilmingai sveikinti.

Rooseveltui veltui krasa.

WASHINGTON, D. C. Kongresmanas Hamilton Fisch, republikonas iš New Yorko, andai kongresan įnešė rezoliuciją, idant buvusio prezidento Roosevelto visi siuntiniai butų krasa į visur siuntinėjami be jokio apmokėjimo. Panašias privilegijas turėję senesni prezidentai, kaip tai; Geo. Vašingtonas, John Adams, Thomas Jefferson ir James Madison. Tą įnešimą peržiurėsiąs krasos komitetas.

Nenori tekėti.

WORCESTER, MASS. Vienas lietuvis, Antanas Šaporis nusiuntęs laivakortę savo numylėtinei Veronikai Makunaitaitei. Pribuvus mergina liko sulaikyta New Yorke, nes negalėjo parodyti valdžios reikalaujamų 25 dol. Gavęs apie tai žinią Antanas nuvyko į New Yorką, bet pirm davimo pinigų pareikalavo, kad mergina ten jau ant vietos ištekėtų už jo. Bijojo mat, kad ją nepaviliotų kokis kitas vyras. Veronika vienok ant to nesutiko ir dabar turi grįžti į Lietuvą, nes Antanas, nedavęs pinigų, sugrįžo namo.

Pardavė sužiedotinę.

GRANITE CITY, ILL. Pirm šešių savaičių atvažiavo čia iš Vengrijos mergina, Marijona Iranczeo, kad apsivesti su savo sužiedotiniu M. Baltizu, bet atvažiavus pabėgo nuo savo jaunikio su Jurgiu Širokiu į Kenosha, Wis. Jaunikis juodu ten sugavo ir po ilgų derybų pardavė savo sužiedotinę Jurgiui už $85.00.

Nukrito 800 pėdų.

REPUBLIC, MICH. Andai baisia mirtimi pražuvo anglekasys vardu William Kakala, kuris įkritęs kasyklos skylėn, gilion 800 pėdų. Tas atsitiko Newporte. Kakala traukęs iš skylės kokią tai virvę ir paslydus įkritęs prapultin. Visi kauleliai susimalę.

Valkata mirśta badum.

NEW YORK. N. Y. Susenęs ir sumenkėjęs valkata, kuris vadinta "valkatų tėvu", andai įėjęs S. Liebermano įstaigon ir prašęs valgio, nes mirštąs badum. Lieberman liepęs duoti jam kavos ir duonos. Vargšas gerdamas kavą kritęs ant vietos negyvas. Ir jo pavardė ligšiol nepatirta.

Kasykloje nuolatos ugnis.

KEWANEE, ILL. Valstybės inspektorius Hudson sako, kad nelaimingoj St. Paul kasykloj, Cherry, Ill., kur pražuta suvirš 300 anglekasių, vis dar žemai atsirandantis gaisras ir negreit jis ten busiąs užgesintas. Žemutinėse kasyklose randasi dar 66 neišimti lavonai.

Prieš krasų bankas.

WASHINGTON, D. C. Bankieriai, priklausanti prie "American Bankers Association", išsiuntę kongresan savo deputaciją, kuri nusigabeno protestą prieš įkurimą bankų krasose. Jie sako, kad tuokart labai daug nukentėsią privatiški bankai ir krašto reikalai sužlugsią.

Milijonierės dovana.

NEW YORK, N. Y. Milijonierė Hetty Green nesenai paaukojus pusę milijono dolerių Krištofo Kolumbo vardo institutui, kuriame jaunuomenė galėtų veltui lavinties dailoje.

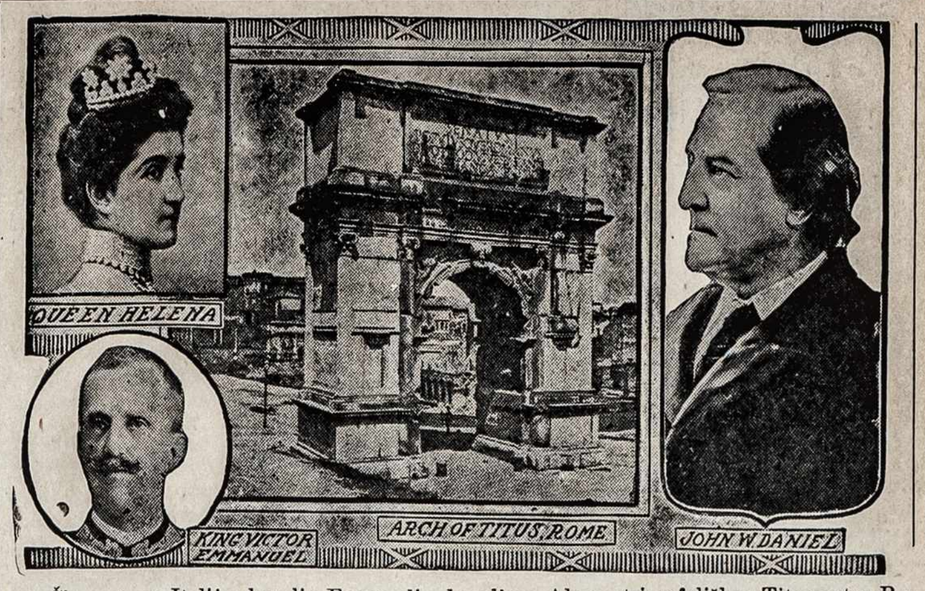

Čia matome Italijos karalių Emanuelių, karalienę Aleną, triumfališkus Tito vartus Rome ir mirusį senatorių Daniel iš Virginia.

Prie šios progos turime paminėti, kad šio mėnesio pabaigoje Ryman pribusiąs pulkininkas Roosevelt, kuris tenai pačiu karalium bus iškilmingai priimamas. Rooseveltas visur vadinama Amerikos "karalium" ir išteisybės jis visur "karališkai" priimamas.

Kun. Olšausko byla.

Sausio 29 d. šių metų Kaune 2-jo miesto skyriaus teisėjo kameroje buvo teisiamas Kauno šv. Kryžiaus bažnyčios klebonas kun. K. Olšauskas. Kauno gubernijos valdybai įsakius, kaltino kun. K. Olšauską Kauno 2-ojo miesto skyriaus anstolis. Kaltinta kun. K. Olšauskas už nepildymą vidaus dalykų ministerio aplinkraščio iš Rugpiučio 18 d. 1905 m. No. 4628, dėlei perėjimo iš pravoslavijos katalikų tikėjiman penkių suaugusių žmonių: Guskino Oparino 28 metų, J. Visockio 23 m., Augščiuno 24 m., E. Markevičiaus 36 metų ir V. Karvato 45 metų. Kun. Olšauskas neprisipažino kaltas esąs, ko prirodymui pasakė štai kokią kalbą.

"Balandžio 17 d. 1905 m. Viršiausiuoju įsakymu J. D. caras teikėsi tarp kito ko įsakyti: "pripažinti, jog perėjimas iš pravoslavijos kitan kurian krikščionių tikėjiman neturi buti persekiojamas ir neprivalo turėti blogų įtekmių į asmeniškas ir pilietiškas teises" Turėdamas prieš akis šituos viršiausius žodžius, aš tiesiog nesuprantu, kokiuo budu aš pataikiau šiandien ant apkaltinamųjų suolo; nes leizdamas aukščiau minėtiesiems penkiems žmonėms sulig Viršiausio įsakymo pildyti mano bažnyčioje jų sąžinės reikalavimą ir norą, t. y. pereiti katalikų tikėjiman, aš išpildžiau tik savo, kaipo kunigo, pareigą; aš suprantu, kad galima butų buvę patraukti mane atsakomybėn, jei aš bučiau neleidęs minėtiesiems žmonėms pasinaudoti Viršiausiuoju manifestu. Tiesiog aš nesuprantu, kokiuo budu aš, Rusijos pavaldinis, rusų valdininkų patraukiamas Rusijoje atsakomybėn už aukščiau minėtųjų žmonių iš pravoslavijos katalikystėn perėjimą, kas sulig Viršiausiojo įsakymo žodžių "neturi buti persekiojamas". Kaltintojai sako kun. Olšauskas kaltas esąs už peržengimą vidaus dalykų ministerio Rugpiučio 18 d. 1905 m. aplinkraščio No. 4628. Minėtasai aplinkraštis nurodo taip vadinamosios "registracijos" tvarką, pereinant iš pravoslavijos katalikystėn, reikalaudamas iš pravoslavų tam tikro pranešimo gubernatoriui apie norą pereiti katalikystėn. Perėjimų iš pravoslavijos katalikystėn registracija yra ne kas kitas, kaip įrašymas į piliečio aktus tam tikrų pastabų ir permainų, nuo ko persimaino kai kurios piliečio teisės, taigi patsai pereinąs katalikybėn žmogus ir turi tąją registraciją pasirupinti. "Žmonės, norį pereiti iš pravoslavijos kitan kokian krikščionių tikėjiman, sakoma aplinkraštije, kreipiasi dėlei to į gubernatorių"; dėl perejimo gi iš pravoslavijos katalikystėn nereikalaujama leidimo, visas gi dalykas užsibaigia įrašymu (registracija), ką atlieka vietinė administracija". Ši ištrauka iš Rugpiučio 18 d. 1905 m. aplinkraščio No. 4628 aiškiai rodo, jog minėtasai aplinkraštis paliečia tik pačius pereinančius katalikystėn žmones ir įrašančius (registruojančius) perėjimą gubernatoriaus, kuriems išleista šis aplinkraštis ir kurie gali supažindyti su juo pravoslavus.

Sitame ministerio aplinkraštyje nei žodžio nepasakyta apie katalikų kunigijos pareigas—iš ko išeina logiškas išvedimas, jog aš, katalikų kunigas, neprivalau padavinėti gubernatoriui pranešimų apie norą kurio nors pravoslavo pereiti katalikystėn—pastarasis privalo pildyti aplinkraščio reikalavimą. Jaigu gi kas nepildo to ar kito ministerio aplinkraščio, nepildo įstatymų—tai nors jis butų ir tikras mano brolis-aš neatsakau už jo prasižengimus.

Šitame atsitikime negalima traukti manęs atsakomybėn pagal 29 str. už vyriausybės ar policijos valdžios teisėtu reikalavimų nepildymą. Taikant 29 str., kaip nesykį paaiškino senatas, administracijos ar policijos valdžios reikalavimas tik tuomet gali buti pripažintas teisėtu ir reikėtų atsakyti už jo nepildymą, kuomet jis remiasi įstatymais. Rugpiučio gi 18 d. 1905 m. vidaus dalykų ministerio aplinkraštis No. 4628 neduoda naudoties kai-kuriomis duotomis Balandžio 17 d. 1905 m. Viršiausiuoju įstatymu teisėmis, todėl jis ne tiktai nesiremia minėtojo įstatymo, bet dar priešingas jam; užtat gi tokio turinio įsakymas taip-pat turėjo buti Viršiausiai išleistas.

Jaigu dagi skaityti mane priverstu sekti tai, kad pereinantieji katalikystėn pravoslavai pildytų Rugpiučio 18 d. 1905 m. vidaus dalykų ministerio aplinkraštį No. 4628, tai kiekvienas sutiks su tuo, kad savo laiku reikėjo man apie tą aplinkraštį pranešti—kaip to reikalauja pamatiniai įstatymai: str. 59, dalis I. tomas I, 1892 m. išleidimo sako: "įstatymas įgija priverstiną galę ne anksčiau, kaip nuo jo aspkelbimo dienos. Visose įstaigose kiekvie nas įstatymas įgija galę ir turi buti pridedamas prie bylų ne anksčiau, kaip nuo dienos gavimo jo toje vietoje, kur jis turi buti pildomas". 91 straipsnis pamatinių valstybės įstatymų sako: "įstatymus praneša visų žiniai tam tikru keliu valdomasai senatas ir pirm pranešimo jie nepildomi".

Antrasai tomas, Gubernijinių įstaigų sutrauka, 1892 m. išl. str. 543. "Gubernijos žinių ir priedų prie jų oficialinės dalies straipsniai turi lygią jėgą su gubernijos valdybos įsakymais ir pranešimais visoms įstaigoms ir tos gubernijos valdininkams, kuriuos jie paliečia, o taip-pat visoms kitoms gubernijų ir sričių valdyboms; todėl, ką nors neišpildžius, nei viena šių įstaigų ir žmonių negali teisinties nežinojimu to, kas oficijališkai buvo pranešta per gubernijos žinias". Vidaus gi reikalų ministerio aplinkraštis nebuvo įsakytas pildyti nei 1905 metų vyriausybės įsakymų rinkinyje, nei dagi nebuvo apskelbtas 1905 m. Kauno gubernijos žiniose.

Mano gi vyskupijos vyresnybė apskelbė man aukščiau minėtąjį aplinkraštį Sausio 28 d. 1908 m., ką liudija Telšių R.-K dvasiškos konsistorijos įsakymo kopija, kurią turiu garbę įduoti ponui teisėjui.

Pasiremdamas visu tuo, ką anksčiau pasakiau, prašau mane šioje byloje išteisinti".

Kaip jau buvome rašę, kun. Olšauskas išteisintas.

Savaitinis Kalendorius

Kovas 1910 m.

24 k. DIDYSIS KETVERGAS.
25 p. DIDĖJI PĖTNYČIA.
26 s. DIDĖJI SUBATA.
27 N. VELYKOS.
28 p. Sikstaus pop.
29 u. Matildos panos.
30 s. Kvirino kank.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Kas dešimtieji metai, sulyg Jungtinių Amerikos Valstybių konstitucijos, atsibuva cenzus, arba suskaitymas visų gyventojų, idant pagal jų skaitliaus butų galima lengviau reguliuoti žemesniamjame kongreso bute atstovų skaitlius iš atskirių valstybių. Apart to vienok, federališkas cenzus lytisi visokios visuomeniškos gyventojų gyvenimo tėvonijos, apdirba padėjimą žemdirbystės, prekybos, pramonės ir tt., suteikiant tuo budu visame krašte išsivystymo statistiką. Pirmasis Jungtinėse Valstybėse cenzus buvo 1790 metais. Dabartinis cenzus, kuris prasidės ateinančio Balandžio 15 dieną, bus paeiliui 13-tasis cenzus.

* * *

Pastarasis cenzus tur milžinišką skirtumą nuo pirmutinių. Seniau norėta tik žinoti, ant kiek Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyventojų skaitlius pasididinęs, o šiandie enumeratoriai privalės užrašinėti tą viską, kas visai su gyventojų skaitlium nesilyti. Šiame cenzuse kiekvienas asmuo privalės apart savo vardo ir pavardės paduoti tautą, gimimo metus, užsiėmimo kokybę, turtų stovį, mokslo laipsnį, kalbas, kokiomis kalba ir tt. Užrašoma taippat mirties atsitikimai, serganti protu, neregiai, nebyliai, prasikaltėliai, persiskyrimai porose, organizacijoms priklausymas ir tt. Cenzus atskirs asmenis vedusius ir pavienius, kiek sykių vedęs, persiskyręs, kaip senai moterystėje gyvenąs, be to reikės paduoti įvairių atsitikimų tik pilni metai. Pav. kas lig Balandžio 15 d. bus išgyvenęs moterystėje 3 metus ir 11 mėnesių, paduos tik 3 metus. Kas lig tam laikui nebus dar išgyvenęs vienerių metų moterystėje, tokį enumeratorius paženklįs skaitline "0".

* * *

Gimę kitur, turės pasakyti viešpatystę, kuriai pirmiau priklausę, išimant airius, lenkus, lietuvius ir suomius, kurių tautos valdiškai nors negyvuojančios, turi teisę pasiduoti, jog jie paeinanti iš Airijos, Lenkijos, Lietuvos arba Suomijos (Ireland, Poland, Lithuania, Finland). Kiekvienas atkeliavęs iš Europos, Azijos, Aprikos arba iš kitų viešpatysčių, atsirandančių šiaurių arba pietų Amerikoje, priverstas enumeratoriui pasakyti, kada pribuvęs į Jungtines Valstybes. Katras daug sykių keliavęs į Jungt. Valstybes, priverstas pasakyti laiką savo pirmutinio atkeliavimo. Vyriškiai gimę užsieniuose, o pribuvę į Jungt. Amer. Valstybes turint 21 metus arba daugiau, privalo pasakyti. ar gavę pilietiškas poperas ir kaip senai. Tėvams pastojus piliečiais, visi vaikai, neturintieji 21 metų, liekasi vienu žygiu piliečiais. Kas bus išsiėmęs pirmasias pilietiškas poperas, bus paženklintas ženklu "Pa", bet kas anų neturėsiąs bus paženklintas "Al" (Alien — svetimžemis). Visi asmenįs, pradėjus nuo 10 metų, bus klausiami, ar kalba angliškai. Jei katras asmuo nemoka angliškai susikalbėti, tada enumeratorius užrašys tokią kalbą, kokia jis kalba.

* * *

Tuo budu Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia nori persitikrinti, kiek Amerikoje randasi svetimžemių, kiek ateivių pastoję piliečiais, o taippat kiek anų kalba angliškai, arba kitaip pasakius, kiek tai daug prigijęs amerikonizmas svetimžemiuose. Atskiriais ženklais bus ženklinama cirkulioriuose: murinai, indijonai, mulatai, kinai ir japonai.

* * *

Klįstų vienok tasai, kuris manytų, kad ateinantis cenzus perstatys teisingai visas čia gyvenančias tautas. O juk tasai cenzus atsieis milijonus dolerių. Ateinantis cenzus tikrai nepasakys, kiek šitame krašte randasi lietuvių, lenkų, vokiečių arba kitokių tautų, kadangi visi ateiviai bus užrašomi, kad jie gimę tik pav. Lietuvoje, Lenkijoje, Vokietijoje ir tt. Vaikai tų ateivių čia gimę be jokio atsakymo bus užrašomi amerikonais. Tatai tik tiek skyrium pav. lietuvių bus suskaityta, kiek jų yra gimę užsienyj, o paskui į čionai atkeliavę. Negana dar ir to. Visi ateiviai, turinti pilietiškas poperas, bus užrašomi amerikonais. Taippat ir tie ateiviai bus pripažinti amerikonais, kurie kalba angliškai. Tatai visų tautų skaitlius bus visiškai susiaurintas taip, kad gaila liotuviams tame dalyke ir pastangų. Jei taip bus daroma su vokiečiais, italais, prancuzais, tat kas galima pasakyti apie lietuvius?

Bet nenusiminkime. Laike surašo reikalaukime drąsiai pas enumeratorius, kad jie mus neatbutinai užrašytų lietuviais, bet jei enumeratoriai nepaklausytų, galima jie skųsti supervizoriams to cenzo distrikto, kuriame męs gyvename.

Taupomieji bankai krasose.

Republikonų partija prieš rinkimus savo prezidento, norėdama savo pusėn patraukti kuodaugiausiai šalininkų, tarp kitko savo programe prižadėjo liaudžiai įkurti visame krašte krasose taupomuojus bankus. Dabartinis prezidentas, užėmęs savo valdvietę, tuojau tame atvėjyj pradėjo agitaciją ir krasose tasai bankų reikalas be abejonės bus kongrese išrištas taip, kaip prezidentas norės ir reikalaus.

Krąsos banko projekto šalininkai užtikrina, kad įtaisius tuos bankus visuomenei nereikėsią didesnės geradarybės, kadangi bėdinesni gyventojai galėsią sau ramiai taupyti savo pinigus ir neturėsią baimės su jų pražuvimu, taippat, kad tuokart daugumas milijonų, šiandie siunčiamų į Europą, pasiliksią šiame krašte.

Krasų bankai gyvuojanti Europoje, o ir pati Amerikos valdžia 1906 metais tai įvedusi ant Filipinų salų.

Krasų bankai yra trijų rųšių: tai tokie, į kuriuos sudedami ir išimami pinigai be jokios sumos apribavimo, vėl tokie, į kuriuos sudedamos ir išimamos pinigų sumos yra apribuojamos, taippat yra vėl bankai trečios rųšies, į kuriuos depozitai sudedami krasos ženkleliais, priklijuojamais prie tam tikrų krasos bankų knygučių.

Nuošimtis už sudėtus pinigus tokiuose krasos bankose labai mažas, nes tik du dol.

Krasos bankų projektas susidurė su smarkia finansistų opozicija, kurie matydami nuduotą tą valdžios geradėjystę tautos labui, pramato taippat, kad ateityj tokie bankai visam kraštui tegali atgabenti neapskaitomus nuostolius.

Nuduotai buk išrodo tas viskas geradėjyste, kad bėdinas žmogus, sudėjęs tokian bankan pinigus, bus persitikrinęs, jog tie sudėti pinigai nepražusią. Laikui bėgant vienok tasai pats žmogus pajus ant savo nugaros nemažą smugį nuo tos valdžios malonės, kuri ims nuo žmogaus pinigus, bet reikalui atsitikus žmogui nepaskolįs nei vieno cento. Kuomet tam žmogui reikės užtraukti ant savo namų arba farmos "morgičius" (hipoteką), privalės visuomet kreipties į privatiškus bankus, kadangi jam valdžia neskolįs pinigų.

Valdžia su tais krasos bankais turi mintyj pirmiausia sau padidinti kapitalą, kuris bus lengva valdyti.

Šiandie Jungtinėse Valstybėse visuose kampuose randasi tukstančiai bankų, kurie priima pinigus nuo aplinkinių gyventojų ir tuo pačiu žygiu prireikus tiems gyventojams skolina. Statant sau namus, arba uždedant bent kokį "biznį" visuomet banke gausi pinigų tiems tikslams. Tatai su privatiškais bankais gyventojai eina turtingyn ir gerbuvis nuolatos plėtojasi.

Bet kuomet bus įvesta krasų taupomieji bankai, tuomet pinigai nebus aplinkiniams gyventojams skolinami, bet jie bus siunčiami centrališkan valdžios išdan į Vašingtoną.

Valdžia tatai turės daugiau kapitalo, kuris bus surinktas iš viso plataus krašto ir ji tuokart drąsiai galės tuos pinigus apversti karo laivams ir armijos ginklavimui. Vargdienių skurdas valdžiai nerupės, kaip kad ir dabar tas jai nerupi. Tuo tarpu įvairių apylinkių gyventojai patirs, kad jiems paskolinimas (kreditas) yra apsunkintas, nes privatiški bankai, turinti mažiau depozitų, visokius kreditus turės aprubežiuoti.

Tai be abejonės bus smugis smulkesnei pramonei ir apsunkys žmonėms įgijimą namų ir žemės. Tokiuo budu valdžia, užuot padaryti gero žmonėms, sudrutins tik trustus ir pastarieji dar labiau ims smaugti visus gyventojus.

Pagaliau sakoma, kad ir pati valdžia su tais savo krasų bankais nepadarys sau "biznio", kadangi tų bankų administracija, valdininkų algos, blankietai, išmokėjimas procentų padarys didelius iškaščius, taip kad valdžiai prisieis už tuos depozitus daugiau nuošimčių išmokėti, nei kad ji butų paskolinus sau iš privatinio banko.

Tokiame dideliame krašte, kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, negali but nei kalbos apie sucentralizavimą valdžios arba kapitalo.

Tai, ką uždirbo Texas'o arba Illinojaus gyventojas, tegul tasai uždarbis ir eina jo naudai, bet tegu nebus viskas traukiama vienan centran, nes tokiuo budu elgianties kraštas nuplįks ir ims viešpatauti visur vargas. Tuokart nebus kodėti nei į krasų taupomuosius bankus.

Laikraštininkų suvažiavimas.

Senai užsakytas Amerikos lietuvių laikraštininkų suvažiavimas atsibuvo Brooklyne, N. Y. Kovo 17 ir 18 dienom šių metų po numeriu 73 Grand St. Suvažiavime buvo reprezentuojama devyni laskraščiai. Atstovų buvo viso 13.

Neprisidėjo ir atstovų neatsiuntė suvažiaviman šie laikraščiai: "Dilgėlės" ir "Žmonių Knygynas", "Progresas", "Amerikos Žinios", "Dagis", "Saulė" ir "Žvaigždė". Jų viena "Saulė" telegramu suvažiavimui pasiteisino, kad esanti labai užimta, tat ir suvažiavime negalinti dalyvauti. Kiti laikraščiai net nedavė nieko žinoti apie save.

Suvažiavimą trumpa kalba atidarė vietinis "V. Liet." redaktorius p. Širvydas 11:30 prieš pietus, Kovo 17 d. Paskui išrinkta suvažiavimo vyriausybė, kurion įėjo: Vedėju "Darb. Vilties" leidėjas ir redaktorius p. Stagaras, jo padėjėju p. Brandukas; raštininkais pp. Račkauskas ir Jokubynas. Presos komitetan išrinkta: dr. Šliupas ir abudu suvažiavimo raštininku.

Suvažiavimo programas palikta tas pat, koks buvo apskelbta laikraščiuose. Pirmą dieną svarstyta leidėjų reikalai, o antrą – redaktorių.

Suvažiavę laikraščių leidėjai sutvėrė laikraštininkų sąjungą, kurios vyriausybėn išrinkta: p. Olševskis pirmininku, jo padėjėju p. J. Paukštis, iždininku p. J. M. Tananevičia, raštininku kun. Kaupas. Pastaramjam dėlei kokios bent kliuties atsisakius jo vietą užimti išrinkta d-ras Šliupas. Nutarta sąjungon pakviesti ir visus kitus lietuviškų laikraščių leidėjus, neturėjusius suvažiavime savo atstovų. Leidėjų sąjungos svarbiausiuoju tikslu—užlaikyti sau didesnėse lietuvių kolionijose apmokamus korespondentus.

Redaktorių skyriuje buvo daug svarbių svarstymų ir nutarimų, kas bus paskiau apskelbta suvažiavimo protokole.

Tuo tarpu didis reikalas paminėti, kad tasai pirmasis laikraštininkų suvažiavimas atsibuvo kuopuikiausiai, santarvėje ir meilėje, ko niekaip net nesitikėta. Suvažiavę jautėsi kaipo vienos motinos-Lietuvos vaikai ir partijos su partijikėmis ir nuomonės buvo pamesta šalin, tik meiliai tartasi apie savo, o ypač Amerikos lietuvių apšvietime pažangumą ir gerovę.

New Yorko ir Brooklyno lietuviai suvažiavusius laikraštininkus pagerbė, taip kaip didžiai išsiilgusius savo svečius arba ilgai nematytus saviškius. Juk tasai suvažiavimas—tai lietuvių Amerikoje istoriškas atsitikimas, kuris bus užrašytas Lietuvių istorijoje kaipo kiltasis žingsnis pirmynžangos ir susipratimo po tiekos praleistų, pilnų nepalaimų ir nesutikimų, metų.

Tatai Brooklyno ir New Yorko lietuviai ir pašventė savo spėkas laikraštininkų priėmimui. Galima paminėti šiuos tautiečius, kuriems rupėjo laikraštininkų pagarba: p. Naujokas, p. Jankauskas su savo žmona, pp. Draugelis, Martus, Eriminas ir kiti.

Pėtnyčios vakare pasibaigus suvažiavimo posėdžiams, laikraštininkams parengta vakarienė, kurion susirinko daugiau šimto svečių, New Yorko ir Brooklyno lietuvių inteligentijos. Labai linksmas laikas praleista prie toastų, draugiškų pasikalbėjimų, rodomų lietuviškų paveikslų, dainų, skambinimo ant pijano ir pagaliau šokių.

Laikraštininkai ilgai atmįs Brooklyne svetingą priėmimą ir džiaugsis iš tos lietuvių vienybės.

Garbė lai bunie už tai Brooklyno lietuviams!

Nauji rumai Rusijos carui.

Iš Peterburgo pranešama: Caras Mikalojus prisakė pastatydinti sau naujus rumus Livadijoj, Pietų Rusijoj. Rumų plenų sutaisymas pavesta architektui Kassnovovui. Itališkojo stiliaus rumai stovėsią vietoje senųjų rumų. Iš senųjų rumų paliksianti tiktai viena cerkvė. Pastatymo lėšos apskaityta du milijonu rublių ir rumai į du metu turėsią but užbaigti. Dėlto taip brangiai atsieisią, kadangi marmuras net iš Italijos busiąs partraukiamas. Bustas busiąs trijų aukštų.

Ar caras neužsimanys ant visados į tenai persikraustyti, jei tokius rumus ims statyti. Žmonių kruvinas prakaitas štai ant ko apverčiama. Tarytum, carui nepakanka kelių desėtkų rumų.

Kaszin Duma ką pasakys prieš tokias tuštiems reikalams išlaidas.

Nesenai Rusijos Dumoje kilęs trukšmas, kurį sukėlęs juodašimčių atstovas Puriškevičius. Jis užsipuolęs ant vienos studentės, prigulinčios prie Peterburgo universiteto tarybos. Studentų taryba pareikalavo to užsipuolimo atšaukimo ir, regis, turės buti dvikova.

*

Vienas Bulgarijos oficieras apsivedęs su turke, nežiurint savo tėvų nenoro. Kuomet gimdytojai andai norėjo nuo to oficiero atimti savo dukterį, miestelyj užgimė sumišimai. 15 asmenų užmušta ir į 30 sužeista Tarp užmuštųjų randasi gener. Dizierev.

*

Anglijos pirmasis admiralicijos lordas Reginald McKenna perstatęs žemesniajam butui apskaitymą išlaidų jureivijai. Bet to jisai tame savo apskaityme priduria, kad Anglija privalanti ant juros ginkluoties, kadangi visos kitos viešpatystės ginkluojasi. Taigi esą dabar karo laivynui reikia išleisti nors 200.000.000 dol.

Juokai.

LINKSMAS VARDADIENIS.

— Tai tik dabar sugrįžti iš vakarykščios?

— Prasižengiau Brolyti, Jonas sutaisė tokį linksmą priėmimą, kad net iš trijų skyrių.

— Kaip tai? Iš kokių?

— O tai taip. Pirmas skyrius: priėmimas ir čėsnis jo namuose, antras — smuklėje ir trečias — policijos stotyje... Iš ten dabar sugrįžau...

PRIEŠGINUMAS VALDŽIAI.

Sesuo (ištekėjusi): — Gėdintumeis Alda! Sakiau nekartą jau, kad tas nepadoru... Ir mano žodžiai nieko nebegelbsti... Jau vėl šiandie mačiau, kaip su policistu bučiavaisi ir mylavaisi.

Sesuo (neištekėjusi): — O ką aš tame kalta?

Sesuo (ištekėjusi): — Nereikia taip pasielgt, reikėjo policistą atstumt šalin.

Sesuo (neištekėjusi) kiltai: — A-a, aš mat ne kvaila priešginiaut... Tai butų tikrasai pasipriešinimas valdžiai...

IŠSIGANDO.

Moteris atsikėlusiam vyrui: — Kodėl tavo plaukai taip atsistoję?

Vyras: — Oi, oi, turėjau baisų sapną, net dabar dar tebedrebu...

Moteris: — Ką-gi sapnavai?

Vyras: — Kad tavo mama atvažiavo.

PRIE MAUDYNĖS.

— Kiek kainuoja maudyklė?

— Pusė dolerio.

— Tai meldžiu man pusę maudyklės.

— Vyre, jau tu vėl girtas! Žiurėk tokią paveizdą dodi savo jaunam sunui.

— Todėl aš pasigėriau, kad tuomi duot paveizdą savo sunui, tegul biaurybė iš mažens prisižiuri, jog girtybė veda blogu keliu.

Linksmų Velykų Alėliuja!

Visiems mųsų gerbiamiems Skaitytojams, bičiuoliams, sandarbininkams ir korespondentams "KATALIKAS" Viešpaties Prisikėlimo dienoje siunčia meilės, vilties ir tikybos žodžius

Bukime tvirti meile!
Bukime uolųs tikėjimu!
Bukime nepergalemi viltimi!

"Kataliko" Redakcija.

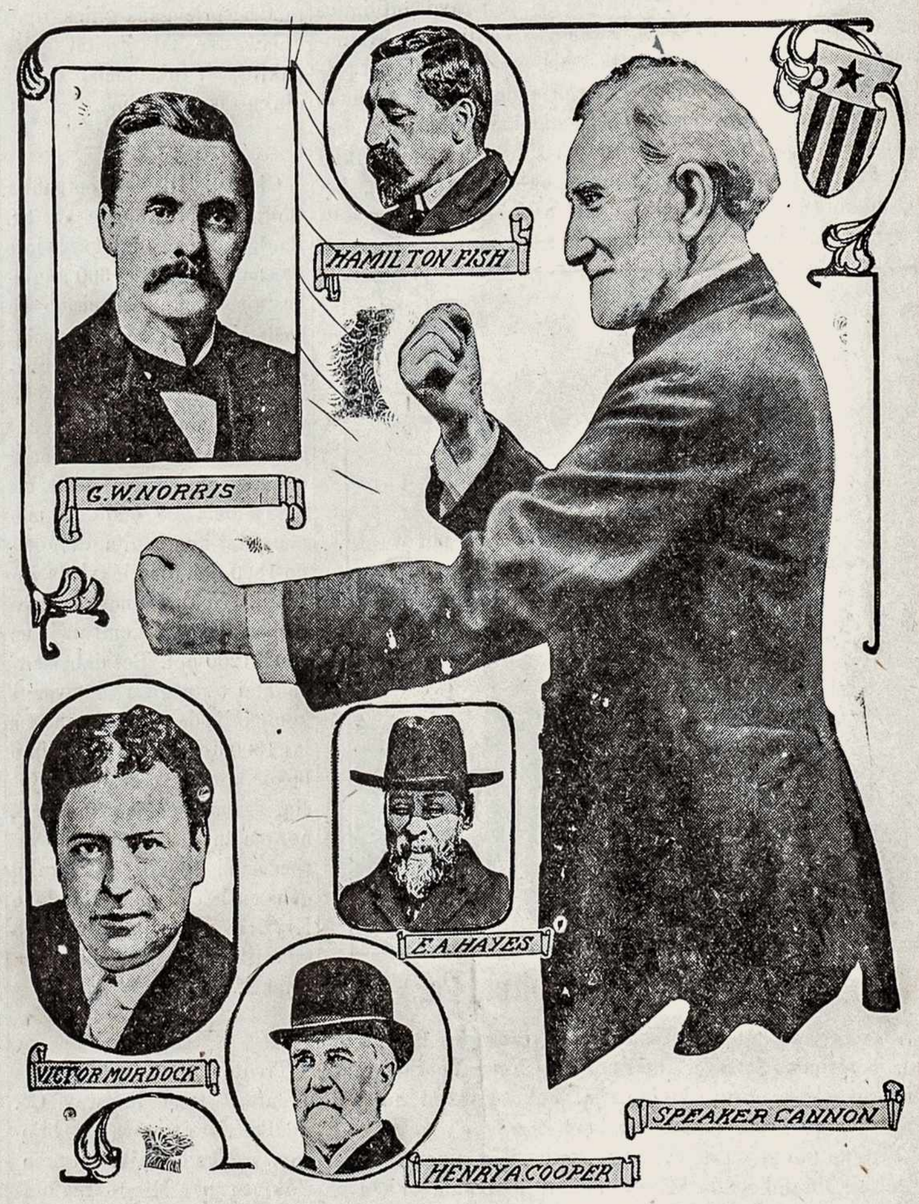

Ant paveikslo matome Jungtinių Valstybių kongreso žemesniojo buto pirmininką arba "speaker'į J. Cannon'ą, kuris bute kelius metus kongresmanus valdė, kaipo koksai carukas. Be jo žinios niekas nei pradėta, nei pabaigta. Kiti paveikslai perstato jo priešininkus, norėjusius susiaurinti Cannon'ui valdžią kongrese. Ir andai jam toji valdžios galybė daugumą balų atimta ir J. Cannon likęs kaipo paprastas "speaker'is" bet ne visame sauvaldis. Regis jis pasitrauksiąs dabar ir nuo užimamos "speaker'io" vietos.

S. L. R. K. A. Reikalai.

ADRESAI CENTRO VALDYBOS S. L. R. K. AMERIKOJE.

Kun. S. Pautienius, prezid.
P. O. Girardville, Pa.

Jonas Rikteraitis, vice-prez.,
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Kaz. Krušinskas, sekret.
324 So. 1st St.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. V. Staknevičia, išdinin.
207 Adams St.,
Newark, N.J.

Kasos globėjai:

Jonas Vieraitis,
107 So. Harding St.,
Worcester, Mass.

Kazys Vaškevičia,
186 Jefferson St.,
Newark, N. J.

Kun. V. Vizgirda, knygius,
190 So. Meade St.,
Wilkes-Baire, Pa.

Kun. V. Staknevičia, dvas. vad.
207 Adams St.,
Newark, N. J.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. KATALIKU AMERIKOJE.

St. Anučauskis — Prz.
4559 S. Hermitage Av.

Fr. Stasialis, vice prez.
4558 Marshfield Ave.

P. Nedvaras, prot. sekr.
4512 So. Wood St.

Aug. Saldukas fin. sekr.
4715 S. Wood St.

St. Marcinkevičia Kasier.
4663 Gross Ave.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL.

A. Bijanskas, prez.
3327 Auburn Ave.

Paul. Mažeika, vice-prez.
3315 Auburn Ave.

M. Kadzievskis, sekr. prot.
3244 So. Morgan St.

B. Butkus, fin. sekr.
843-33rd St.

J. M. Tananevičia, kasierius
3244 So. Morgan St.

ADMINISTRACIJA 1 KUOPOS S. L. R. K. A. EDWARDSVILLE, PA.

J. Janaviče, Pirmsėdis
119 Church St.,
Edwardsville, Pa.

M. Valinčius, Raštininkas
61 Short St.,
Edwardsville, Pa.

F. Leleviče, Kasierius,
22 Kosciusko St.,
Kingston, Pa.

VYRIAUSYBE 36 KUOPOS SUSIV. L.R.K.A. NEWARK, N. J.

K. Vaškeviče — Pirm.
186 Jefferson St.

A. Radzeviče — Rašt.
194 New York ave.

P. Pranis — Išdin.
81 Warwick St.

ADMINISTRACIJA 101 KUOPOS CHICAGO.

Sim. Pilackas, Prez.
730 W. 17th St.

M. J. Tananevičia, vice-prez.
670 W. 18th St.

A. Lemont, sekr.
668 W. 18th St.

ADMINISTRACIJA 73 KUOPOS S. L. R. K. A. HUDSON, PA.

Jonas Večerkauckas prez.
Box 217

Pov. Marcukonis, rašt.
Box 4

Nik. Stankeviče, kas.
Box 83

S.L.R.K.A. gerbiamus sąnarius "Kataliko" Redakcija sveikina su linksmu Alėliuja!

Nors didžiai likos nuvargintas ir pažemintas mųsų brangus Susivienijimas pereituoju seimu, atimant jam organą, be kurio nei viena didesnė organizacija negali gyvuoti, tai vienok, broliai sąnariai, perdaug nenusiminkime. Kaip dabar "Katalikas" tur laimę Jumis pasveikint su linksma Velykų švente, taip kuomet nors sveikįs mielai ir atgijusį išnaujo Susivienijimą, kuris atsikratęs visus savo nenuoramas, pražydės išnaujo visame savo vaiskume ir bujos mųsų išeivių naudai.

Nepakako mųsų Susivienijimas pažeminti palikus be organo, bet paskiau, o ir dabar dar patsai Centro Komitetas savo sauvaliavimais jį stumia prapultin. Ir dar stebėtina, kad Susivienijimas toks stiprus. Kita organizacija, panašiai su ana elgianties, jau senai butų iškrikus ir butų pamiršta. O gal ir musiškis Susivienijimas neilgai tebutų tvėręs, pasilikdamas ant toliau "Žvaigždės" rankose. Tečiau jos palaikymui atrasta vaistai, jisai apginta nuo pražuties ir dabar nuolatos gaivinama.

Susivienijimo palaikymo tuo vaistu yra "Katalikas", nekurios didžiausios kuopos ir pavieniai sąnariai. "Katalikas" jau treji metai tarnauja veltui Susivienijimui. Jis taipgi jį ir palaiko nuo subįrėjimo. Nes jei Susivienijimo sąnariai per "Kataliką" viešai negarsintų dabartinės Centro valdybos biurokratiško pasielgimo, nei kuopos, nei sąnariai nepatirtų jo stovio ir jis, jei negreičiau, tai vėliau turėtų subįrėti, nes tuokart Centro valdyboje įsiviešpatautų "milukijatizmas", o po tokia valdžia ir priespauda nebutų galima ilgiau tverti.

"Katalikas" gynė ir gins Susivienijimo sąnarių teises, tiktai reikalaujama, kad tie sąnariai ir "Kataliko" nemiršty.

Patyrėme iš tikrų šaltinių, kad šiemet Susivienij me sąnarių skaitlius susimažinęs — taigi pasirodo, kad jis užuot augti, bujoti, ima žemyn pulti. "Draugas" už tai kaltina "Kataliką", bet męs pasakysime, kad kaltas čia nei "Katalikas", nei kas kitas, tik pereito seimo "bosai", kurie priešinosi, kad "Katalikas" nebutų organu. Tie "bosai" seime "bosavo" ir savo tikslą atsiekė, jie dabar ir Centro valdyboje "bosaudami" Susivienijimą niužgina. Iždidžiai męs galime pasigirti, kad "Katalikui" priklauso nuopelnas, jei Susivienijimas šiandie dar tebegyvuoja. Jei "Katalikas" po buvusiam seimui sąnarių prašymus butų atmetęs ir daugiau nebutų savo skilčių pašventęs Susivienijimo reikalams, Susivienijime ligšiol nebutų likę nei pusės sąnarių, nei poros tukstančių, nes tuokart nei kuopos, nei pavieniai nebutų radę niekur sau užtarymo prieš savo engėjus.

Nesididžiuojame bet tais nuopelnais, kad męs tarnauja me veltui Susivienijimo labui, tegul apie tai sprendžia gerbiamieji sąnariai, bet męs nunai atkreipiame domumą į tai, kad jei kuopos ar pavieniai trokšta savo Susivienijimui gerovės — privalo išvien darbuoties su "Kataliku" ir griežtai reikalauti, kad Susivienijimo viršaičiai labiau gerbtų žmonių labą, nei savo asmeniškus reikalus. Šitai ir pats "Draugas" siuloma už organą, bet atsiminkime, ar jam gali rupėti mųsų organizacijos reikalai, jei jis be savistovybės. "Draugui" rupi tik pasipinigavimas, o juk tai gana gerai žinome iš "Žvaigždės" besipinigavimo, kuomet veltui jos užlaikymui mokėta tukstančiai. O juk tie keli tukstančiai turi priklausyti našlėms ir našlaičiams, bet ne "Draugo" užlaikymui.

Tatai visi Susiv. sąnariai privalo laikyties patarimo, kad jei nori savo organizacijai gerovės, privalo visi išvien eiti su "Kataliku" ir ateinančiame seime drąsiai pasirokuoti su organizacijos priešais.

"Katalikas" sveikina tat su linksmu Alėliuja visas kuopas ir pavienius ir velija visiems po ateinančiam seimui taippat linksmai užgiedoti Alėliuja, nusikračius despotus, siulomą mums "Draugą" ir jo palaikytojus.

To visko karštai ir širdingai velijame.

"Kataliko" Red.

Užpuolikams.

Pastaraisiais laikais kur buvus-nebuvus "Žvaigždė" ėmė kabinties prie "Kataliko" ir ne tai tik kabinties, bet tiesiog užpuldinėti. "Katalikas" nuo pat pereito seimo neikuomet ant "Žv." neužsipuldinėjo. Kad retkarčiais ir reikėdavo "Žv." arba jos savininkui pipirų duoti, tečiau to vengdavo, nes buvo atkreipta domumas į "Žv." morališką nupuolimą. "Kataliko" bendradarbiai, ty. Susiv. L. R. K. A. sąnariai, tankiai savo straipsniuose paminėdavo "Draugą", kuris, kaip žinoma, pradėjęs aktyvišką kovą su "Kataliku" ir Susiv. sąnariais už to paties Susiv. reikalus. Bet anaiptol neminėta ir nenorėta susidurti su "Žv.", su tais patentuotais mokslininkais, kurie norėtų aprėpti visą pasaulį, o iš atviros širdies asmenų pasityčioti.

Taigi "Žv." pradėjo kabinties prie "Kataliko" be jokios priežasties ir tai jau kelintas sykis vis aštriau. Kadangi tylėjimas reiškia su išvedžiojimais sutikimą, o kadangi su tais "Žv." užsipuolimais negalima sutikti, priversti tat ant tų užsipuolimų šį tą atsakyti.

Išpradžios "Žv." ėmė prišnekėti "Draugui", dėlko "Dr." taip esąs nuolankus ir tylintis, jei "Katalikas" jam kailį pliekiąs tai pliekiąs. Ir stebuklai! "Žv." taip paklabinus, "Draugas" tuojau pradėjo "Katalikui" užmetinėti visas septynes didžiasias "nuodėmes", bet, nepriėjęs anų galo liepto, aptilo. O vienok laukta tų "baisiųjų nuodėmių" antmetimo. "Draugui" prasiblaivius, "Žvaig." vėl kimba prie "Kataliko" ir ji netik "K-ką" subara, sugėdina, bet dar pastebi, kad "Kataliko" darbas esąs visai "nekatalikiškas", jei jis pasigiriąs, kad kitus kartus apgynęs kun. Vizgirdo autoritetą dvasiškos vyriausybės akyse. "Žv." sako, kad dvasiškoji vyriausybė, ty. vyskupai ir arcivyskupai, esą kunigams tėvai ir visokie tarp kunigų prietikiai esą paremti ant evangeliškos teisybės.

Šito dalyko męs užginčyti nenorime, bet paklaustumėm to paties kun. Miluko, ar jis kuomet nors prisilaiko evangeliškos teisybės, įskųzdamas savo konfratrus vyskupams. To fakto patvirtinimui imsime, kad nors ir sekantį atsitikimą, apie kurį anais metais rašė Brooklyno "Vien. Lietuvninkų" štai ką:

So. Bostono klebonas, kun. J. Žilinskas, į Vilniaus vieną lietuvišką laikraštį parašęs straipsnį apie palengvinimą pasninkų Lietuvoje. Kun. Milukas už tai kun. Žilinską įskundęs Bostono arcivyskupui ir kun. Žilinskui butų bloga buvus, jei nebutų už jį užtaręs kun. Tumas ir kiti žymesni asmenįs, gyvenanti Lietuvoje. Taip rašė "Vien. Liet. tuvninkų" ir, regis, toks dalykas neturėjo but iš piršto išciulptas.

Tatai dabar aišku, kokią kun. Milukas turi evangelišką teisybę. Jei nebutų buvus už kun. Žilinską užtarymo, butų ir pats arcivyskupas nepasielgęs su kun. Ž. pagal evangeliškos teisybės.

Bet čia eina dar reikalas kas link kun. Vizgirdo. Kun. Vizgirdą Scrantono vyskupui įskundė kun. Saurusaitis. Jis skųstas kelis kartus už kokių tai straipsnių rašinėjimą "Katalike", o tie straipsniai buvę priešingi dvasiškijai, suprask kun. Milukui, kuomet bartasi už Susivienijimo reikalus. Kas gi kun. Saurusaitį prikalbino skųsti vyskupui kun. Vizgirdą? Tasai klausimas suprantamas pats savaimi.

Ir kas iš to įskundino išėjo? Kun. Vizgirda nespėjo net teisinties prieš vyskupą, tiek jo visokių niekybių vyskupui buvo privelta. Ir kuomet vyskupas gavo perdaug skundų, kuomet Chicagos lietuviai su "Kataliko" išleistojo pastangomis prieš vyskupą kun. V. užtarė, vyskupas tuokart su prato, kad tas viskas veikiama klastingai ir tik nedorai ant kun. V. užpuldinėjama.

Ir jei męs tame reikale išskleistum viešai — kaip tas sakė — visus "leistrus", tuokart aiškiai pamatytumėm, kaip toji kun. Miluko "evangeliškoji teisybė" yra jam nemiela ir kaip ji mindžiojama.

Bet pakaks to šiuo tarpu. Tiktai prašytumėm, idant "Žv." neužgerta, neatsakinėtų dėkui, kadangi "Žv." Sus. L. R. K. A. reikalai turi but svetimi.

Susiv. sąnarių stovis.

(Tąsa).

20 kuopa.

Pilnų 36.

Suspenduotų 4. Juozas Auštra, Katrė Skirvasniutė Adomas Kazokauckas, Petras Janėliunas.

Išbrauktų 2. Petronelė Kazokauckiutė, Mikas Sercevyčia.

21 kuopa.

Pilnų 50.

Suspenduotų 6. Andrius Mialauckas, Juozas Kalinauckas, Petras Zavorskis, Petras Radzevyčia, Kazys Bartašius, Agota Ališauckienė.

Išbrauktų 5. Pranė Viltrakienė, Dominikas Maškauckas, Pranas Viltrakis, Jonas Viltrakis, Rožė Piraniunienė.

22 kuopa.

Išbraukti visi 6.

23 kuopa.

Pilnų 23.

Suspenduotų 1. Juozas Patašius.

24 kuopa.

Pilnų 119.

Suspenduotų 12. Jonas Grebliauckas, Marė Brazaičiutė, Kazys Silkaitis, Antanas Gudžiunas, Ona Gudžiunienė, Ona Baliunienė, Alzė Miliauckienė, Petras Abromaitis, Ona Abromaitienė, Marė Grebliauckienė, Petronė Botirienė už III bert., Simas Tareila už III b.

Išbrauktas 5. Morta Tareilienė, Juozas Kralikauckas, Juzė Karaliauckienė, Alzė Druskinienė, Alzė Petiuškiutė.

25 kuopa.

Pilnų 3.

26 kuopa.

Pilnų 21.

Suspenduotų 1. Nikodimas Statkevyčia.

Išbrauktų 2. Alioizas Kaulakis, Danielius Balčiunas.

27 kuopa.

Pilnų 3.

Suspenduotų 13. Magdė Varnagirienė, Jieva Bernatonienė, Antanina Bruožienė, Ona Valinskienė, Agota Stanevyčienė, Ona Aranauckienė, Marė Rožienė, Juozas Varnagiris, Marė Liaukuvienė, Antanas Bernatonis, Marė Vaivadienė, Marė Beliunienė, Marė Akromienė.

28 kuopa.

Pilnų 142.

Suspenduotų 7. Marė Brusokienė, Ona Žurinskienė, Juzė Žilinskienė. Karalina Kaledienė už III b., Vincas Černiauckas, Alena Pitrackienė, Kostancija Žilinskienė už III bert.

Išbrauktų 3. Juozas Kaleda, Agota Matelionė, Ona Sarakienė.

29 kuopa.

Pilnų 18.

30 kuopa.

Pilnų 89.

Suspenduotų 10. Jonas Sutkus, Ona Sutkuvienė, Kazys Pipiras, Alena Vabalienė, Antanas Jurionis, Gabrinė Jurionienė, Stasys Žukauckas, Juozas Pranevyčia, Uršė Pranevyčienė, Juozas Bakšys už III bert.

Išbrauktų 5. Antanas Janušaitis, Antanina Janušaitienė, Motiejus Kajackas.

31 kuopa.

Pilnų 189.

Suspenduotų 3. Alena Lukšaitienė, Ona Zanelienė, Ona Zdanavyčiutė.

Išbrauktų 2. Magdė Kralikauckienė, Petronė Bubiliutė.

32 kuopa.

Pilnų 6.

33 kuopa.

Pilnų 9.

Suspendnotų 1. Vincas Tautavyčia.

34 kuopa.

Pilnų 5.

35 kuopa.

Pilnų 11.

Suspenduotų 4. Vincas Grajauckas, Juozas Juskaitis, Ona Dovydonienė, Juozas Povylaitis.

Išbrauktų 1. Jonas Jokantas.

36 kuopa.

Pilnų 78.

Suspenduotų 3. Antanas Dulckis, Petronė Mičiulaitė, Konstancija Kamėšiutė.

Išbrauktų 3. Ona Gerulaitė, Petronelė Sprenaitienė, Juozas Buzunas.

37 kuopa.

Pilnų 8.

38 kuopa.

Pilnų 65.

Suspenduotų 5. Antanas Katilius, Motiejus Budzunas, Mikas Povilauskas, Juozas Paulauskas, Jurgis Baležaitis.

Išbrauktų 3. Jurgis Brazinskas, Jonas Mickus, Veronika Mickuvienė.

39 kuopa.

Pavėlino mokestį 40 dienų 21 narys ir suvis nemokėjo Boleslovas Rinkevyčia.

40 kuopa.

Pilnų 213.

Suspenduota Ona Vaitkevičienė, Juozas Lauraitis, Martinas Pavasaris, Marė Urbanavyčienė, Ona Maknickienė, Anelė Pavasarienė, Jieva Akulauckienė, Katrė Kanošienė, už I b., Jurgis Genevičia, Ona Genevyčienė, Ona Kanapkienė, Alzė Sinkevyčienė, Juozas Akavyčia, Jieva Valavyčienė už IV b. 08., Petronė Račkauckienė, Ona Petrauskienė, Morta Kasparienė, už III b. Alzė Kapotienė, Ona Surdokienė, Rožė Navickienė, Ona Kazlauckienė, Marė Lasinauckienė, Jieva Zubrienė, Antanina Kalesinskienė, Jieva Krupinskienė, Andrius Palentukonis, Marė Kazlauckienė, Tamas Bataitis už III bert.

Išbrauktų 6. Jonas Gilius, Katrė Poškienė, Ignas Jurkonis, Marė Sterimckienė, Jieva Budienė, Marė Stakavyčienė.

(Toliaus bus).

LEW. WALLACE.

BEN-HUR

ISTORIŠKA APYSAKA

JEZAUS KRISTAUS LAIKU

Sulietuvino

JONAS MONTVILA.

(Tąsa).

šviesa, švelni nei mėnulio; pamatė visą klonį, ganyklas, kaimėnę, viską kaip giedroje dienoje. Drebulys perėjo per jį visą. Dirstelėjo į dangų, nematė žvaigždės, šviesa, tarytum, iš atviro dangaus lango puolė ant žemės; labai nusigandęs pradėjo rėkti:

— Kelkitės! Kelkitės!

Šunes pradėjo unksti iš baimės.

Gyvuliai susiglaudė į kruvą.

Piemenįs pašoko ir griebėsi ginklų.

— Kas čia darosi? — klausė.

— Žiurėkite — šaukė sargas — Dangus liepsnose!

Dabar šviesa stojosi da aiškesne, piemenįs užsidengę akis puolė ant žemės; tame išgirdo pilną malonumo balsą:

— Nesibijokite!

Klausėsi.

Nesibijokite, nes štai pranešu jums didelį džiaugsmą, kuris apims visą pasaulį.

Pilnas saldybės, ramybės ir grynumo balsas sujudino juos ir pripildė užsitikėjimu. Suklaupė su pagodone ir šviesoje pamatė žmogystą baltuose rubuose su sparnais ant pečių; ant jo galvos švietė žvaigdė; rankas ištiesė ant piemenų, laimindamas juos, o veidas jo buvo įdomiai ramus ir stebėtinai skaistus.

Nekartą Judejos piemenįs girdėjo ir kalbėjosi apie aniolus, tat jokis abejojimas nepakilo jų širdyse, ir susijudinę mislijo: "Garbė Dievo yra tarp mųsų; Dievas atsiuntė pas mumis Aniolą, kaip kadaisia siųsdavo savo pranašams".

Aniolas gi kalbėjo toliaus: Šiandie užgimė jųs Atpirkėjas Dovido mieste, Kuris yra Viešpats Kristus.

Ir vėla užstojo tįla, o jo žodžiai įsmigo į piemenų širdis.

— O ženklu jums — kalbėjo aniolas — bus tas, kad rasite kudikį suvystytą palose, gulintį ėdžiose.

Šventas pasiuntinys daugiaus jau nekalbėjo; pabuvo dar valandėlę; o kad nusistebėję piemens stovėjo be žado, pasirodė nesuskaitomos galybės aniolų, garbinančių Dievą ir sakančių:

— Garbė Dievui ant aukštybių, o ant žemės ramybė žmonėms geros valios.

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
Title and Trust Bldg.
Washington St.
Chicago.

Isz Havanos cigarus, geriausią ... szaltą alutį, o vynus kambėjo ilgai ir jos, lieku.

Pagalios ... kis dangun, palengva sujudino sparnus, pavartė ... jūros išskeisdamas, o buvo jie balti kaip sniegas ir mainantiesi nei jurų straigės. Išskleidęs sparnus aniolas lengvai pradėjo kilti aukštyn ir neužilgo išnyko drauge su šviesa. Po jo išnykimo dar ilgai buvo girdėti aniolų himnas iš aukštybių, bet kaskart vis silpnesnis: "Garbė Dievui ant aukštybių, o ant žemės ramybė žmonėms geros valios".

Kada piemenįs atsipeikėjo, su nusistebėjimu žiurėjo viens į kitą, pagalios vienas jų tarė: — Tai buvo Gabrielius, Dievo pasiuntinys pas žmones.

"Šiandie užgimė jųs Atpirkėjas Dovido mieste..."

Visi tylėjo.

— Viešpats Kristus užgimė; ar-gi ne taip sakė?

Tada antras atgavo dvasią ir atsakė: — Taip sakė.

— Juk taip-gi sakė, kad tai atsitiko Dovido mieste, o juomi yra Betlejus; juk ten turime rasti kudikį suvystytą palose.

— Ir paguldytą ėdžiose.

Tas, kuris prakalbėjo pirmas, užsimąstęs žiurėjo į ugnį, pagalios tarė su pasiryžimu: Betlejuj yra tiktai viena vieta, kur yra ėdžios, o tai urve netoli viešnamio. Broliai, eikime ir pažiurėkime to, kas stojosi. Kunigai, daktarai ir rašto mo-

(Toliaus bus).

F. Bernatowicz

Pajauta

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriškas Romanas

Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

kad laike taip didelės iškilmės negalėjo įeiti į šventinyčią; bet, taikindamiesi prie tikybos tiesų, kurios liepė nubausti kaltininkus, negalėjo reikalauti tądien žudyti Traidėną; o prieš žudymą, kaip jau buvo sakyta, negalėjo buti Žinčius atidaryta. Jerbutas apskelbė, kad aukos bus dedamos pilyje, ir dėlto liepė padaryti reikalingus parengimus.

Negalima manyti, kad Lizdeika, gyvendamas taip arti sostapilės, nežinotų, kas joje dedasi, o nors nežinotų svarbesnių atsitikimų. Galėjo nežinoti Traidėno apkaltinimo, nes vardas kaltininko ir budas nusikaltimo buvo slepiami net iki pačiam teismui; galėjo taipgi nežinoti apie suėmimą jaunikaičio, nes tas nesenai atsitiko; bet kad Jerbutas liko paskirtas Krivių krivaičiu, turėjo tai jau senai žinoti, nes sostapilės gyventojai labai tankiai lankė Kernavą Buk kaip nebuvę, bet atėjus šventei dievotas senelis, nepaisydamas savo atstatymo, užimtas tik dievų garbe, paėmė su savim du kunigu ir po senovei prieš dieną ištraukė į Vilnių. Pajauta, jau tai rupindamasi apie tėvą, jau tai dalindama jo dievotumą, išvažiavo paskui jį. Sostapilė tą dieną buvo pilna žymiausių ponų, kurie susirinko iš visos Lietuvos ant apvaikščiojimo taip didelės šventės. Vostik įvažiavo į miestą, senelis, pažintas draugų, sveikinamas su didžiausiu džiaugsmu ir pagodone, tuojau liko apsuptas minia žmonių, kurie skubinosi prie jo iš visų pusių. Buvo tai vidudienis, kada susirinkę žmonės su kunigais, tarp daugybės žiburių turėjo pradėt šventinti aukas. Buvo tai pirmutinė iškilmė, apvaikščiojama naujo Krivių krivaičio; be abejonės tat garbės trokštantis kunigas norėjo pasirodyti kuopuikiausia.

Tuom tarpu doras Lizdeika, išlipęs iš vežimo, visai nematydamas, kas darosi pilyje, traukė su draugais tiesiok į šventinyčią. Nedasiprotėjusi jo mierių minia žmonių, užimta tik džiaugsmu pamatymo seno savo Krivių krivaičio, ėjo paskui jį, visai nemislydama, kur eina. Vienus vedė tikras prielankumas, kitus žingeidumas, kitus ant galo susigrudimas žmonių, kaip visados buna tirštuose susirinkimuose. Taip ėjo senelis prie šventinyčios; o kada prie jos prisiartino, labai nusistebėjo, radęs uždarytas duris; liepė jas tuojaus atidaryti. Kunigas nusimaišęs sargas atsakė, kad tik Krivių krivaitis jas tegalįs atidaryti ir kad pas jį randasi raktai.

— Tegul tat bus atidarytos! — rusčiai šnusuko senis, ir iškeldamas aukštyn rankas: — Vardan tų dievų, kurių esmi Krivių krivaičiu, prisakau: tebuna atdarytos!

Tuojau stukteltos minia žmonių durys atsidarė. Senelis, pilnas dievoto pavartaunumo įėjo į šventinyčią ir, apsiaubtas nudžiugusių žmonių, pamažu artinosi prie aukuro. Vos žėruojanti ant jo ugnis buvo saugojama vieno jaunikaičio, kuris, lig iš miego pažadintas, pamatęs senovės viršaitį, su nuolanka prasitraukė į šalį. Senelis tuom tarpu pustė ant aukuro ugnį ir, paliepęs paduoti kodylą, pradėjo paprastu budu dėti aukas; o kada Žinčius liepsnojo pilna liepsna, pradėjo giesmę, kurią paskui jį traukė tukstančiai balsų. Neužilgo pasirodė šventinyčioje kunigai, ir užimdami savo vietas, atlikinėjo savo priderystes su didžiausiu dievotumu.

Kada tas dėjosi šventinyčioje, Jerbutas, matydamas mažinantis apie jį buriui žmonių, klausė, ką tas reiškia, ar neužsidegė kas mieste? Patyręs, kad Lizdeika apvaikščioja iškilmę šventinyčioje ir kad su juomi dalyvauja žymiausi bajorai, užsidegė neapsakomu piktumu; bet matydamas, kad visi jo keiksmai ir gązdinimai, kuriais norėjo nugązdinti žmones, nedidelį daro ant jų įspudį, pilnas piktumo pametė aukas ir grįžo su keliais kunigais namo, kad prisiruošti prie atkeršijimo. Tuom tarpu šventinyčioje maldos tęsėsi paprastu budu; kiekvienas skverbėsi prie altoriaus, dėjo ant trepų auksą, gintarą, vaisius, žolynus ir viską, ką jo širdis skyrė auka, ir mainan gavo iš senelio rankų švęstą žariją.

Baigiant iškilmę, kada Lizdeika šaukė dievų palaiminimo dėl žmonių, šventinyčioje pakilo naujas bruzdėjimas. Įbėgo Pajauta; plaukai jos pasileidę, akįs apsiašaroję. Vos-tik prasigrudo per žmones, išbalus, sumišus stojo prieš senį: Tėte! Traidėnas mirtin pasmerktas! — riktelėjo ir puolė apalpus.

Nusigandęs senis pradėjo gelbėti dukterį, o kada atsipeikėjo, klausė priežasties to pasmerkimo. Mažai buvo žinomi Pajautai užmetinėjimai Traidėnui ir, nors ir butų juos žinojus, tame susijudinime nebutų galėjus aiškiai pasakyti; bet bajorai, išaiškino Lizdeikai priežastis pasmerkimo. Įpykino senį užmetinėjimai, daromi Pajautai susinešime su juomi, o nors ir taip gerai ją žinojo, norėjo bet persitikrinti iš Traidėno lupų ir tuojau nuėjo pas jį.

Jei pasirodymas tą dieną Lizdeiko patraukė prie jo kuomet visų širdis, tai įpuolimas Pajautos į šventinyčią, jos užtarymas už Traidėną, ašaros ir visas susijudinimas, patvirtinanti susinešimą su jaunikaičiu, atšaldė tą žmonių užsidegimą, kokį išpradžių jie parodė. Eidamas į kalėjimą Lizdeika turėjo perkęst įvairius užmetinėjimus, kuriuos darė jo dukteriai; vienok Lizdeika, mažai to paisydamas, norėjo pats ištirti tą dalyką. Padidino tą neapykantą dar labiau išbėgęs Jerbutas; sugrįžęs namo jisai liepė nešioti tą paveikslą gatvėmis ir šaukti: "Štai yra prirodymas rustybės dievų, kurių šventinyčią suteršė Lizdeika! Perkunas širsta drebėkit nuodėmių šalininkai!" Sutiko pakeliui senelis tą burį ir sulaikęs juos prisižiurinėjo paveikslui. Nebuvo jis ant tiek prietaringas, kad paveiksle matytų užkeiktą merginą ir ant kiek galėjo matyti, pažino skirtumą tarp duktės ir gana panašaus jai paveikslo; rodė žmonėms klaidą užmetinėjimų ir tuomi lengviau juos pertikrino, kad čia jau stovinti Pajauta rodė skirtumą tarp savęs ir paveikslo. Žmonės pamažu pradėjo nurimti; pradėjo girdėtis apgailestavimai vietoje keiksmų; vienok vis-gi Lizdeika rado kaltu savininką paveikslo, dėlto, kad Traidėnas, kaipo Žinčiaus kurėjas, negalėjo turėti jokių susinešimų su kita lytimi.

Prisiartinus seniui prie kalėjimo, sargai pradėjo truputį priešintis jo įleidimui, teisindamiesi, kad gavo naujus įsakymus nieko į kalėjimą neįleisti; bet čia jo šventinybė ir žmonių pagalba, kuri atidarė jam šventi nyčios duris, tuojau palengvino jam įėjimą. Įėjęs į tamsų Traidėno kalėjimą, senelis su duktere gailingai sušuko:

— Traidėne! Traidėne! kur esi? ar tai čia turiu tavęs ieškoti?

— Čia tave, mano tėve, atsisveikinu ant amžių! — puldamas jam po kojų atsakė jaunikaitis.

— Sunau! — tarė jautriai senis — padarei didelę klaidą. Nors man pasakykie, ką reiškia tas paveikslas?

— Prisiekiu tau ant tavo dorybių, ant dorybių tavo dukters, jis neturi jokio susirišimo su Pajauta. Pajauta yra gryna, kaip dangus. Nurimk, mano tėve! tegul ant manęs puola apšmeižos; mano mirtis parodys jos nekaltybę; tada mane pažinsi; bet, ką reiškia tas paveikslas, niekad nuo manęs nepatirsite!

— Tat nori liktis kaltu, veltui žuti ir suteršti vardą mano dukters?

— O, gelbėk jį, tėte! — šaukė verkdama Pajauta.

— Gelbėt — gailiai atkartojo senis — kad tai galėčiau jį gelbėti! Kad Keistutis čionai butų; kad bučiau nors sveikas, gal galėčiau buti jo išgelbėtojum, kaip jisai buvo tavo! bet dabar, ką-gi aš galiu padaryti?

— Gali jį gelbėt, turi gelbėt, arba aš mirsiu su juom drauge! Pavydumas atėmė tavo vietą, bet nieks negalėjo atimti tos žmonių meilės, kurią jaučia link tavęs. Dievai sumažino tavo regėjimą, bet davė tau dukterį, kuri užstos tavo akis, nuves tave visur, kur tik bus pagalbos viltis. Buvo laikas, kada tavo balsas sujudindavo žmonių širdis ir vedė juos ten, kur tu norėdavai. Dar neperėjo tas laikas. Ar nematei, kaip jie tau pasirodžius, pametė netikrą kunigą ir puolėsi prie tavęs? Tas nuožmus Jerbutas ieško Traidėno mirties. Tu Lietuvai užlaikei šventą ugnį, dievams pakėlei garbę; tu baisias teises sugriovei ir nuo žodžio tavo tėvo stojo šie murai. O, tiek užsitarnavimų tėvynei, tiek dovanų ir priedermių, ar neduoda tau tiesos reikalauti nuo jos gyvybės vieno nekalto žmogaus? Ne, mano tėve, geriau pažink savo žmones, jie dėkingai laukia tavęs, norėtų iš akių tavo išskaityti dievų valią: pasakyk jiems, kad jie nenori kraujo tavo dukters išgelbėtojo; pasakyk, kad jo mirtis bus tavo mirtim, o išgelbėsi jį.

— Pajauta! — pertraukė susigraudinęs jaunikaitis — nesirupink veltui, mano mirtis neatšaukiama.

— Gyvensi, arba ir aš su tavim mirsiu! — atsakė mergina — nuo šios valandos nieks neatskirs manęs nuo tavęs; liksiu šiame kalėjime ir ginsiu tave iš visų savo jėgų!

— Pajauta! — tarė senukas — ką dirbi? Tavo dėkingumas perdaug tave judina. Ar nežinai, kad tas tavo nelaikinis rupestingumas didina jo kaltę ir apkaltina tave. Atmink dievų rustybę!

— Dievai negali už tai pykti — atsakė mergina — kad artimas gelbsti artimą; džiaugtis iš to ir pagelbėti dar turi; o jei gelbėjimas nelaimingo pykina juos, tat nenoriu daugiau pažinti tokių nuožmių dievų!

— Dukte, pliauški! — suriko senis. — Prisakau tau: eikk su manim!

— Jau pervėlu, tėte! mano ir Traidėno gyvenimas nuo šiol yra vienu. Jei nenori mųs gelbėt, žųsime viena mirtimi, o aš, pati save apkaltindama, paskutinėj valandoj rasiu nors tą saldumą, kad mirsiu drauge su juom. Yra kitas gražus ir amžinas gyvenimas, tėn busime liuosi nuo žmonių neteisybės. Bet ne! brangus mano tėte! tu turi tik mane vieną, tu mane myli ir reikalauji; gelbėk tat jį, meldžiu tavęs, gelbėk, jei nori, kad pasilikčiau su tavim.

— Dievai! ko sulaukiau! — kalbėjo laužydamas rankas senis. — Pasakyk man, kaip turiu jį gelbėti? Nesigailėsiu rupesties, išdrįsiu ant visko, tik paduok man budą.

Valandėlę Pajauta mislijo. Mintįs jos buvo didžiausiame įtempime, rodos, danguose ieškojo įkvėpimo. Ištikro, sunku buvo rasti budą numetimo teisingai padaryto nusprendimo, tuomi labiau, kad žmonės, rodosi, jį patvirtino, ant galo, lyg iš miegų pakilus: — Taip yr' — tarė — dar vienas budas! Tėte, laikas brangus, tuoj patirsi, kas reikia daryti — ir paėmus jį už rankos greitai apleido kalėjimą ir tarp nusistebėjusių žmonių ėjo link aukštutiniųjų rumų.

Jau skaitytojas žino, kad Keistutis išsirengęs ant užpuolimo Naugardo, Amilonui paliko valdybą rumų ir miesto; jame tai buvo visa Pajautos viltis; asmeniškai jo norints visai nepažinojo, bet, tankiai matydama kunigaikščio rumuose (kada viešpataujant Jagailai jisai tarnavo), matė jį nuolat darbštum žmogum ir tikėjosi, jog, jaigu tik gali, ant jos prašymų neatsakys pagalbos nelaimingam. Aukštutinė pilis tame tarpe, apart karu-

(Toliaus bus).

D-ras J. Basanavičius.

Mano atsiminimai apie kun. Jaunių.

(Pabaiga).

prie mųsų. Karštai pasisveikinę ir jo kambarėlyje ilgokai pasikalbėję, išsirengėm tyran oran, ir keleliu, kurs į laukus vedė, išėjom pasivaikščiotų. Pievos buvo jau sužėlusios ir pilnos įvairių gėlių; laukai žaliavo jau gana aukštai užaugusių rugių apdengti; giedri vasaros dienelė taip ir rodėsi kvieste kvietė artyn prie gamtos. Gana toli į laukus keleliu nužingsniavę ir radę gražią pievą, męs parugėn nuėjcme ir ant kalvelės, kaip ilgi, išsitiesę, žolėje prieš saulę atsigulėme.

Gėrėdamiesi puikiu oru, męs pirmučiausia įsigilinom į įvairius Lietuvos gamtos atsiminimus, gailėdamiesi, kad ta valanda nebuvo mums lemta Lietuvos grožybėmis pasidžiaugti, Lietuvos oru pakvėpuoti. Šita proga pasinaudodamu, aš, kaip ir p. Buga, kvietėva kun. Jaunių grįžti Lietuvon ir kur-nors Vilniaus Antakalnyje, arba ir Kaune, apsigyventi. Su tuo jis, išdalies, ir sutiko. Vėliau buvo užvesta kalba vėl apie lietuvių kilmę, apie senovės Trakiją, apie Bulgariją, ir k. dalykus, ir mums ten žolėje begulint ir besikalbant, praėjo nematant greitai 3 — 4 valandos.

Tuomet, Nikolajevkoje gyvendamas, jis — kiek atsimenu — buvo, užsiėmęs tarp kitų, suomių (ugro-finų) dijalektų studijomis. Vartydamas vieną kitą jo skaitomųjų knygų, pastebėjau, kad kaikurios vietos ypatingai jo pabrėžiama; visų knygų kraštai buvo įvairiausiomis žymėmis pažymėti ir pripildyti. Aš paklausiau, kodėl jis nerašo savo pastebėjimų ant atskirų poperio lapų, iš kurių galėtų ilgainiui susidėti svarbi filologijai medžiaga: kun. Jaunius atsiliepė, kad jis tiesiok bijąs balto popero ir ant jo rašyti — beveik neikados nerašąs. Tarp ko kita užvedus kalbą apie nervus, sveikatą, Jaunius skundėsi naktimis niekaip negalįs užmigti ir tik dabar, tyresniame ore, šiek-tiek nusiraminęs ir galįs geriau miegoti; bet kojos dar vis tebeesančios sutinusios, nors truputį labiau atslugusios, negu pirmiau žiemos laiku buvusios...

Namo sugrįžę, arbatos pagėrę, pyragų su konfituromis užsikandę, 9½ val. vakarą širdingai su J. atsisveikinę ir dar gana toli keliu palydėti, — leidovos garlaiviu miesto linkon. Tai buvo paskutinis su kun. Jaunium pasimatymas ir — atsisveikinimas. Mums persiskyrus ir jau tolokai nuėjus, jis, ilgu balto audeklo kiteliu apsivilkęs, vis dar kaip koks aukštas šulas ant kelio stovėjo, mus akimis lydėdamas ir balta skepetaite mosuodamas. Tai buvo pastarasis — "sudiev"...

* * *

Visur lietuviai, rodos, dar tebetiki, kad žmogui gemant ant svieto, Dievas pakabinąs ant dangaus žvaigždutę, kuri jam visą gyvenimą šviestų. Žmogui laimingai gyvenant, ir jo žvaigždė šviesiai naktimis žibanti; vargui, skurdui jį užpuolus, ir jo žvaigždelė vos bespindinti, vos bematoma esanti nakties tamsybėse, o mirštant — žemyn nukrentanti. Jei tai tiesa butų, kuo mųsų žmonės iš senų-senovės tiki, tai ir Kazio Jauniaus žvaigždė jo gyvenimo pradžioje turėjo labai aiškiai šviesti. Jaunius buvo, be abejojimo, nepaprastas žmogus ir toks vyras, kurių šioje "ašarų pakalnėje" nedaug terandama. Turėdamas tobulai organizuotus smegenis, ir todėl didžią omenį, įgijęs dar ilgainiui gilią ir plačią erudiciją, jisai, prie geresnių ir laimingesnių gyvenimo sąlygų, butų galėjęs atlikti milžiniškus mokslo darbus, jei nebutų patsai gyvenimas ir žmonės pakirtę jo sveikatos. Jaunius ištikrųjų, rodos, buvo sutvertas, idant taptų dvasios milžinu, ir jei tokiuo netapo — ne jo kaltybė. Vis dėlto ir ta šviesa, kurią jam buvo lemta neskaitlingais savo raštais įnešti į lietuvių kalbos tyrinėjamą, jau jam užtikrina — bent mųsų literaturoje — genijališko tyrinėtojo vardą, kursai bus minėtas iki lietuvių kalba ir tauta bus gyva ant žemės...

Teatro direktorius artistei:

— Jaigu tamsta dar kartą taip blogai išskalbsi mano pančiakas, tad žinok, jog daugiaus tamstą neleisiu imt rolę Orleano Mergelės.

Remki t tuos biznierius kurie garsinasi "Katalike."

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA
ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturaliszką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, męs užtikrinam, kad mųsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad męs mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikėkit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mųsų biznio yra užganėdinimas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

Lietuvis kriauczius

Męs siuvame vyrams ir moterims naujausios mados siutus. Taipgi pataisome senus.

Turiu kelioliką lotų ant pardavimo, įvairiose dalyse miesto.

Pas mane galite užsiraszyti "Kataliką". Visokiuose reikaluose kreipkitės pas

KAZ. KUCZINSKAS,
180 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIS KRIAUCZIUS

Siuvu visokias vyriszkas drapanas kaip tai: Overkotus ir visokios mados Siutus. Meldžiu szelpt tautietį, o busite užganėdinti. Turiu daugelį visokių ceikių; priegtam senas drapanas czystiju, skalbiu, taisau ir kvarbuoju. Meldžiu kreiptis po antraszu:

J. Kuczinskas,
238 Slocum St. Kingston, Pa.

MRS. EDWARD BRADEL

Dirbtuvė Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinių Karunų. Pristato Draugystėms parėdus. Siuva Sidabru ir Auksu. Reikale moldžiamo kreipkit prie mųsų, o męs stengsimės kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

GEORGE HAZARD
PLUMBERIS

Suveda gazą, suras ir tt. Visus užkalbinimus greitai atlieka ir savo darbą gvarantuoja.

3252 Emerald Avenue - - Chicago, Ill.
Telephone Yards 4527.

VIENATINE LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ

Gereusiu armoniku, skripku, kiernetu, triubu, koncertinu ir daugybę visokiu muzikaliszku instrumentu. Puikiausiu dziegoreliu, lenciugieliu, visokiu graziu žiedu, geru britvu, drukavojimui maszinuku, albumu, revolveriu, kryžiu, guminiu litaru, istoriszku ir maldaknygiu, visokiu graziu popieru del raszymo gromatu tuzinas 25c., 5 tuz. už $1.00. Atsiusk savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturesi No. 3 katalogą su 450 paveikslu ir 1,000 visokiu nandingu daiktu. Asz gvarantuoju kad mano tavoras pirmos kliasos o prekes pigesnes kaip kitur. Orderius iszsiunczia greitai in visus Amerikos, Kanados ir Anglijos krasztus. Kviecziu visus atlankit su visokiais pirkiniais ir orderiais pas K. WILKEWICH, Dep. K. 112 GRAND ST. BROOKLYN N. Y.

A. V. Milaszevicziene

Didžiausia lietuviszka krautuvė

MOTERISZKU SKRYBELIU

ANT TOWN OF LAKE

Taisome ir parduodame plaukus. Aprėdome ant vestuvių jus namuose ant pareikalavimo. Velionai ant vestuvių.

1721 W. 47th St.

Phone Yards 4389

JONAS MAŽEIKO

Pirmiausias agentas ir notarijuszas del visokių reikalų ir rodos davėjas visose provose. Męs iszprovojem kogeriausia arba greitai sutaikom. Kas norėtumėt pirkt namus arba farma, tai męs paskolinam pinigus pigiause

JONAS MAŽEIKO
130 Canalport Av., Tel. Canal 683

DAKTARAS WISSIG
ISZ SENO KRAJAUS

Gydo labai pasekmingai visokias ligas chroniszkas vyriszkas ir moteriszkas kurios yra uszsiseneje. Jaigu kiti jums nepagelbejo, atsilankykit pas mane.

EGZAMINAVOJA PIRMU KARTU DYKAI

1727 18ta gat. tarpe Paulina ir Wood

Ofiso valandos: 10 iki 12 ryte, nuo 3 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare. Nedeliomis: 10 iki 2 P.M.

Tel. Canal 3263.

Pamislyk Gerai

kad visi gėrimai turinti mųsų Trade Mark yra geriausi. Bandykit mųsų Ranger Spring Straight Kentucky Arielką. Mųsų geriausios arielkos.

IZIDOR KOHN & CO.
išdirbėja
3829 State St. Chicago, Ill.
Phone Douglas 3390

Lietuviška Pirtis
ALEX KUPSHAS

Užlaikau geriausią lietuviszką, rusiszką ir turkiszką pirtį ant Bridgeporto. Mano pirtis buna ketvergais del moterų o pėtnycziom ir subatomis del vyrų. Taipgi užlaikau pulkų saliuna su visokiais skaniais gėrimais. Kuris pas mane atsilankys bus szirdingai priimtas.

3318 SO MORGAN ST.